Ne legyen rabszolga.

...iért akar ön napszámos vagy ...rimunkásnak maradni egész él... ...át, a járomból soha ki nem szaba... ...ulni. Nem szomoru és lesujtó ...dolat ez a jövőjére nézve. Va... ...n magának egy farmot, függet... ...tse magát, gondoskodjon öreg ...jaira. A pénz vagy papirok ér... ...e változékony. A föld értéke a ...biztosabb. Van egy kitünő farmom ...sequisle megyében, a melyet ju... ...yos áron és kedvező fizetési fel... ...elek mellett eladásra ajánlok. Itt ...e egy jó alkalom, saját otthont ...rezni öreg napjaira. Irjon, leve... ...e bővebb felvilágositást ad a tu... ...donos.

C. URLAUB, George, Iowa.
209 211 213

TUDÓHURUT
Köhög? Fáj a mellé? Irjon még ma a
"TUBERAST"
...imü könyvecskéért. Ingyen és ...azonnal elküldjük önnek a csodálatosan tanulmányos kis könyvecskét, mely minden pénzt megér. Levelét cimezze:
"TUBERAST"
2141—8th Ave., Dep. Sz.
New York, N. Y.

...STVÉREK
...e és Mészárszéke
...mindig megkaphat ...s főzéshez való fü... ...vényeket, a hol csak ...árusitanak.
...paprika, fontja 60c
...kék mák, fontja 30c
...k, ...$2.50 és $2.75
...ontja 18c
...fontja 20c
.....10c és 13c
...al, ...$1.15
...BROS.
...GES STREET,
...N, OHIO

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

LIBERTY SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Hiradó, Magyarok Otthona, Esti Ujság, Amerikai Hirlap, Magyar Napilap, Magyar Hirmondó, California Magyar Farmer

NO. 210. SZÁM. THIRTY-FOURTH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, hétfő, 1924 szeptember 8. HARMINCNEGYEDIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT

TELJES ERŐVEL FOLYIK A HARC SHANGHAI ELŐTT

Repülőgépek és hadihajók avatkoznak be az elkeseredett küzdelembe.

MENEKÜLNEK A KINAIAK.

A küzdelem kimenetele még mindig kétséges.

SHANGHAI, szeptember 5.— A Shanghai birtokáért versengő kinai katonai kormányzók ma elkeseredett erővel tovább folytatták harcukat.

A küzdelem hevét még fokozták a háborus zónába érkezett repülőgépek s a hadihajók, amelyeket a Jangtze folyó partjai mentén vonultattak fel a küzdő felek.

A csata három frontszakaszon dühöngött. A döntő összecsapás azonban Kiatingsien és Liuho között fejlődött ki, Shanghaitól harmine mértföldnyire, északnyugatra.

Csekiang katonai kormányzója, lungvai főhadiszállásáról jelentést adott ki s annak értelmében a küzdelem kimenetele még mindig kétséges, bár mindkét fél részéről teljes erővel vonultatták fel már a tüzérséget. Lu Jung Hsiang, a Shanghait védő Csekiang erők parancsnoka ujabb segédcsapatokat küldött Svangtu védelmére. Svangtu tizenöt mértföldnyire fekszik innen; a hare ott változatlanul folyik tovább.

Lezárják a vasutvonalakat.

Az itteni katonai hatóságok lezárták a Shanghai—Voosung vasuti vonalat. Ezt a lépést elővigyázati intézkedésnek szánták arra az esetre, ha a Kiangsu hadsereg Voosung-nál, innen tizenöt mértföldnyire áttörne s azután megkísérelné a város erődítményeinek a szárazföldről való megostromlását.

A toborzók tovább folytatják erőszakos munkájukat. Kötelekkel és kézibilincsekkel felszerelt katonák járják be az uteákat s valósággal kötéllel fogdossák a katonai szolgálatra alkalmasnak látszó kinai férfiakat. Ötösével hatosával kötözik össze őket s megbilincselik azokat, akik ellenállást kisérelnek meg.

A menekülők továbbra is nagy tömegekben özönlenek a város külföldi negyedeibe.

A támadók előnyomultak.

SHANGHAI, szeptember 5.— Csi Hsieh Juan Kiangsu csapatai ma késő este előnyomultak a város felé. A támadó erők előnyomulásukkal megközelitették a Shanghai-tól 10 mértföldnyire fekvő Voosung erődöket.

Később Lu Jung Hsiang hadserege csapaterősítéseket kapott s eredeti állásaikba verte vissza a támadókat. A nehéz tüzérség bombáinak robbanását egész nap jól lehetett hallani.

A bennszülött kinaiakat valóságos pánik fogta el, amikor az ellenség előhaladást tett a város felé. Az üzleti forgalom teljesen megbénult.

Az amerikaiak, angolok és egyáltalán a külföldiek nem sokat törődnek a "háborus veszedelemmel".

Csütörtökön este a külföldi kolónia tagjai változatlan jókedvvel látogattak el a mozgóképszinházakba, a táncestélyekre s a box meccsekre. Ügyet sem vetettek a tüzelésre, amelyet pedig a város központjában is tisztán lehetett hallani.

BÓDITÓSZERT ÁRULT A VOLT ÖKÖLBAJNOK.

NEW YORK, szeptember 5.— A 31 éves Michael Krauset, aki "Mike Kelly" és "Mikey Murray" néven szokott szerepelni mint boxoló, rendőrkézre került tegnap az alatt a vád alatt, hogy posta utján szállitott rendelőknek bóditószereket. Krause verekedett a letartóztató detektivekkel.

SZERB FELIRAT A FŐVÁROSBAN

BELGRÁD, szept. 5. — Szerbia és az Egyesült Államok között rövidesen megfogják ujitani a kereskedelmi szerződést, mert a régi, amelyet még 1881-ben kötöttek, már elavult.

Ezenkivül egy szerb bizottság, amelynek élén Ribarzh teljhatalmu megbizott áll s amelynek tagjai szakértők és egyetemi tanárok: megegyezésre próbál jutni az Egyesült Államokkal különböző jogi kérdésekre vonatkozólag. E kérdések között első helyen szerepel: a bünösök kölcsönös kiadása, a polgárjog kérdése, a konzulátusi szolgálat ügyének rendezése, a birósági képviselet dolga.

A bizottság meglehetős terjedelmü emlékiratot fog ezekben a kérdésekben az amerikai külügyminisztériumnak benyujtani.

A NÉGEREKNEK UJ MOZGALMA

Néger delegáció kereste fel Coolidge elnököt.

WASHINGTON, szeptember 5. — A Universal Negro Improvement Association, amelynek állitólag négy millió tagja van, ma azzal a kérelemmel fordult Coolidge elnökhöz, hogy hasson oda, miszerint az amerikai négerek bizonyos százaléka visszatérhessen az afrikai Liberiába.

Az elnököt egy héttagu néger bizottság kereste fel az élén G. Emonel Carterrel, aki a szervezet titkárja. Arra kérték az elnököt, hogy a következő kongresszus elé terjessze a petíciójukat, amelynek a lényege, hogy az amerikai kongresszus járjon közbe, hogy az amerikai négerek Afrikába térni akaró része elhelyezkedhessék Liberiában.

Az elnökhöz intézett beadványban a delegáció tagjai azt is mondják, hogy Mareus Garveyt, a Universal Negro Improvement Association vezetőjét jogtalanul és igaztalanul bántják, sőt az amerikai kormánynak két liberiai megbizottja egyenesen ellene fordult s minden igyekvésével azon van, hogy ennek a mozgalomnak a sikerét megakadályozza.

AGYONLŐTTÉK A BANDITÁT

Akit a saját revolverével lőnek agyon. — Nem sikerült a volt fegyenc terve.

ST. LOUIS, Mo., szeptember 5. — Wilbur St. Jamest, egy volt fegyencet ma agyonlőtték a saját revolverével. George Dean, egy gazolin állomás managere lőtte agyon St. Jamest, aki ki akarta a gazolin állomást rabolni.

Deant a gazember, mikor látta, hogy nem tartja fel a két kezét, megsebesitette. Ennek dacára a manager elkezdett a banditával dulakodni s végül sikerült felülkerekednie.

Kicsavarta a kezéből a revolvert és ellene forditotta. Egyetlen lövéssel leteritette.

A bandita azonnal meghalt.

A kasszában negyven dollár volt.

ELFOGATJÁK A BOXBAJNOKOT

Curran bevándorlási főbiztos elfogatási parancsot kér Firpo ellen.

WASHINGTON, szeptember 5. — Curran, bevándorlási főbiztos, a saját kijelentése szerint ma elfogatási parancsot kért Davis munkaügyi minisztertől Louis Angel Firpó, az argentinai nehézsulyu boxolóbajnok ellen, aki megsértette az Egyesült Államok bevándorlási törvényét.

Abban az esetben, ha a munkaügyi miniszter helyénvalónak látja a kérést és kiadatja az elfogatási parancsot, Firpót azonnal le fogják tartóztatni és New Yorkba fogják vinni.

Azonnal, New Yorkba való megérkezése után a bevándorlási főbiztos elé fogják állitani, hogy feleljen a vádakra.

A BROADWAYN MULATOTT A WALESI HERCEG

Állitólag hajnali négy órakor tért haza. — Az éjszakát egy kabaréban töltötte el.

JÓL ÉRZI MAGÁT.

Gondoskodik arról, hogy "good time"-je legyen.

SYOSSET, N. Y., szeptember 5. — A walesi herceg kétségtelenül nem azért jött Amerikába, hogy a könyveket bujja, hanem hogy "good time"-je legyen. A társasága gondoskodik arról, hogy ebben a "good time"-ben ne legyen hiánya.

A walesi herceg megint a hajnali órákban érkezett haza A pontos időt senki sem tudta megállapitani, annyi azonban bizonyos, hogy a Broadwayn mulatott a mult éjjel s aki elkerül a Broadwayre, az még akkor sem kerülhet vissza hajnal előtt, ha véletlenül Wales hercegének született.

Mert hát — amint sokan mondják — a Broadway annyira vonzó uteája New Yorknak, hogy valósággal magnetikus erővel kapcsolja magához azokat, akik meglátogatják.

J. S. Cosden olajmágnás long islandi golfmezőnyén golfozott tegnap délután ötig a walesi hereeg. Hogy azután a hajnali órákig mit csinált, azt senki sem tudja megbizható pontossággal, mert hiszen közvetlen környezetében senki sem hajlandó erre vonatkozólag nyilatkozni.

Akik beszélnek, azok csak feltevésekből indulnak ki, de biztosra veszik, hogy feltevésük helyes s hogy a walesi hercegnek valóban "good time"-je volt a Broadwayn.

A Broadway egyik kabaréjának vendégei alaposan meglepődtek, amikor reggel négy órakor azt hallották, hogy a walesi hereeg társaságával épen most ment el s hogy az éjszaka javarészét ebben a kabaréban töltötte el.

És felvetődtek a kérdések:

— Kivel volt?

— Hogy mulatott?

— Hány nő volt a társaságában?

— Jól érezte magát?

— Be kár, hogy nem láthattuk?

— Tulajdonképen hová rejtőzött el?

Ilyen kérdések vetődtek fel a vendégek között, akik a hajnali mámorban monarchisták lettek attól a tudattól, hogy ebben a kabaréban töltött el néhány órát ő fensége, a walesi herceg.

A riporterek, akik mindent igyekeznek kiszimatolni s sokszor sikerrel is végzik ezt a munkát, megállapitották azt hogy a herceg csakugyan ebben a kabaréban töltötte el az éjszakát. Csak azt sajnálták, hogy nem akkor "ütöttek" rajta, amikor valóban mulatott. Mert micsoda szenzációs tudósitást lehetett volna irni arról, hogy miként mulat a walesi hereeg "little old New York"-ban, a Broadwayn? Micsoda szenzációs tudósitás!

Igy pusztán azzal a felszines információval kellett megelégedniök, amelyet hallottak.

FÜLLENTETT A LÁNY A HÁZASSÁGKÖTÉSNÉL.

MARYSVILLE, O., szeptember 5. — Esther Prince férjhez ment április 16-án Covington, Kentucky állami városban egy Thompson nevü ifjuhoz. Mivel a leány annak idején azt mondotta, hogy 21 éves, holott csak 16 éves volt, a biróság most megsemmisitette a házasságot.

ELHUNYT EGY MAGYAR AMERIKAI LISZTGYÁROS.

KANSAS CITY, Kas., szeptember 5. — Ismert F. Tivadar, az Egyesült Államok egyik legnagyobb malomcégének, az Ismert—Hincke Milling Company-nak elnöke meghalt tegnap 58 éves korában.

AKIK FÉLNEK A FOGKEFÉTŐL

ATLANTIC CITY, szept. 5. — G. Layton Grier, a Dental Trades Association elnöke, a szövetség itteni konvencióján megállapitotta, hogy az ország lakosságának csak 20 százaléka használ fogkefét s mindössze 60 ezer fogász kezeli a 110 milliós amerikai nép fogazatát.

"Ez az arány bármennyire kicsiny is, még mindig nagyobb, mint akármelyik más országban az egész világon" — mondotta dr. Grier. — "Európában az állapotok szánalmasak. De amig az amerikai nép másik nyolcvan százaléka szintén nem veszi igénybe a fogkefét, addig soha sem lesz ez az ország igazán egészséges."

"A fogászat aránylag egészen uj hivatás s története mindössze nyolcvanöt esztendőre nyulik vissza, amikor Philadelphiában megalapitották. A háborúig az orvosok nem igen becsülték meg a fogászokat. Csak amikor nagyszerű munkával a férfiak ezreit adták vissza a katonai szolgálatnak, kezdték az orvosok más szemmel nézni a fogászati hivatás müvelőit.

YOUNG DICSÉRI A NÉMETEKET

A jóvátételi főmegbizott elismeréssel adózik a német pontosságnak.

BERLIN, szeptember 5. — Owen D. Young, az ideiglenes jóvátételi főmegbizott s az ujonnan kinevezett jóvátételi megbizottak tegnap este megérkeztek Berlinbe, hogy megszervezzék a Dawes-tervnek és a londoni egyezségnek gyakorlati kivitelét.

Amikor a jelen helyzet felől érdeklődtek nála, Young a következőket mondotta:

"A londoni egyezség már is jókora távolságral juttatta előre a világot a béke és a nyugalom utján. Németország, örömmel állapitom meg, az első lépést már megtette a 20 millió aranymárkának (5 millió dollárnak) lefizetésével. A fizetést olyan pontossággal eszközölte, amely jó példát mutat mindenkinek. Biztos vagyok benne, hogy a legközelebbi lépések hasonló pontossággal fognak megtörténni. Nem maga a terv, hanem a terv mögött álló szellem az, amely a jobb irányba való fordulás első állomását jelzi".

A megszállott területek viszonyainak az uj helyzethez való alkalmazását a lehető legteljesebb gonddal hajtják végre, hogy a szükségtelen összeütközést elkerüljék. Mától kezdve a németek szabadon léphetnek be a megszállott területekre, anélkül, hogy engedélyt kellene kérniök a belgák tól, vagy a franciáktól. Az okkupált zóna 11 millió lakosa ezentul akkor és oda utazhat, ahova és amikor csak akar.

AZ ÚTLEVÉL S A UNION SUIT

PÁRIS, szeptember 5. — Alaposan pórul járt ötven lengyel, akik hamis utlevéllel akartak Amerikába jutni.

Amikor a marseillesi kikötőben az amerikai hatósági ember okmányaikat megvizsgálta s orvosi vizsgálat alá is kerültek, feltünt, hogy mindegyiken ugyanaz a Union Suit van. Hogy szerezték? Kitől kapták?

S erre kiderült, hogy az a szélhámos, aki őket a hamis utlevéllel ellátta, ugyancsak gondoskodott arról is, hogy Union Suitjuk legyen.

Az ötven embernek természetesen megtiltották, hogy a hajóra szállhassanak.

Ez a "felfedezés" rábirta az amerikai konzulátusi tisztviselőket arra, hogy óvatosak legyenek az olyan kivándorlókkal szemben, akiken uj amerikai Union Suit van.

15,000 DOLLÁR ÁRA ÉKSZERT LOPTAK EL.

NEW YORK, szeptember 5.— A rendőrségen panaszt emelt Mrs. Robert Campbell, a kiváló milliomos társaságbeli asszony, hogy otthonából elloptak ismeretlen tettesek 15,000 dollár ára ékszert.

CAVERLY BIRÓ ELKÉSZÜLT AZ ANYAG ELOLVASÁSÁVAL

Caverly biró teljesen befejezte a Leopold-Loeb bünper anyagának az elolvasását. — Az itéletet és az okadatolást Caverly teljes magányban fogja megirni.

CHICAGO, Ill., szeptember 5. — Egyetlen ember tudja ebben a pillanatban, hogy mi lesz Nathan Leopold jr.-nak és Richard Loebnek, akik elrabolták és meggyilkolták Robert Franksot, a sorsa: hogy vajjon az a sors vár-e rájuk, hogy be vonuljanak a jolieti állami fegyházba, vagy pedig oda kell állaniok az akasztófa alá, hogy a hóhér a nyakukra tegye a hurkot.

Ez az egyetlen egy ember John R. Caverly biró, a Cook megyei büntetőtörvényszék elnöke, aki a tárgyalást vezette s aki már hosszabb ideje foglalkozott az ügy tanulmányozásával.

A titok azonban mélyen be van zárva a biró agyába.

A biró maga ma reggel kijelentette, hogy teljesen elkészült a per anyagának az elolvasásával — ami pedig óriási munka volt. Ő maga kijelentette, hogy most már nincsen más hátra, csak az, hogy az itéletet hivatalos formában és okadatolva, megirja.

Kijelentette egyuttal a biró, hogy szeptember tizedikén, reggel, minden kétség nélkül teljesen el lesz készülve arra, hogy az itéletet kihirdesse. A biró eredetileg is azt mondta a tárgyalás után, hogy szeptember tizedikén, reggel féltizkor fogja az itéletet kihirdetni.

Mindenki meg van róla győződve, hogy az itéletről senki más nem tud semmit, csak maga Caverly. Ujságirókkal, a tárgyalás óta, többször is beszélt a biró, de magára a perre vonatkozólag egyetlen egy szava sem volt. Ismételten kijelentette, hogy mindent, amit ezzel az üggyel kapcsolatban hallani lehetett: elhangzott a tárgyaláson.

Caverly biró ma este elutazott Chicagoból, hogy a hét végét "fent, az erdős vidéken" eltöltse.

A biró vagy Wisconsinba vagy Michiganbe megy. Biztosra veszik, hogy itt találkozni fog egy gyors és gépiróval, akinek segitségével sokkal hamarabb készülhet majd el a munkájával.

Az itéletről husz másolat készül: a chicagoi és a vidéki lapok és hirügynökségek számára.

A biró ugy határozott, hogy a per anyagát is le kell másolni s ha azt egy ujság kéri, oda kell adni.

Loeb apja nagyon beteg.

Albert H. Loeb, Richard Loeb apja, dacára annak, hogy nagyon beteg s a biróságon való látogatása esetleg nagyon szomoru következményekkel járhat, elhatározta, hogy okvetlenül meg fog jelenni a jövő hét szerdáján Caverly biró tárgyalótermében, mikor a fia felett a biró itéletet fog mondani.

Chaloveuxban, a Loeb család nyári palotájában mindent elkövettek a rokonok és barátok hogy a szerencsétlen apát erről a tervéről lebeszéljék — nem is szólva az orvosokról. Ő azonban makacsul ragaszkodik hozzá, hogy ottlegyen az itéletkihirdetéskor.

Az öreg Loeb, mióta a két fiu bevallotta, hogy elrabolta és meggyilkolta Bobby Franksot, a család nyári otthonában tartózkodott — betegen.

Loeb és Leopold különben a mai napot is ugy töltötték el a megyei börtönben, mint ahogy eddig rendesen: sportoltak, beszélgettek és nevetgéltek.

A börtönben ma megjelent Mme. Bernice D'Pasquale, a new yorki Metropolitan Opera Co. énekesnője és előadást tartott.

A müvésznő klasszikus dalokat adott elő. A rabok óriási tapsviharral tisztelték meg. A tapsolásban Leopold és Loeb előljárt. A müvésznő azzal hálálta meg a lelkesedést, hogy ráadásokat adott.

Mikor a diva végleg abbahagyta a dalolást, Leopold és Loeb kezdett énekelni s a kórust az összes rabok együtt énekelték velük.

A müvésznő nagyon meg volt a dallal elégedve.

Ugy Leopold, mint Loeb nyugodtan várja az itéletet.

McADOO FIVÉRE IS LA FOLLETTE MELLETT.

NEW YORK, szeptember 5.— Malcolm R. McAdoo, a Wilson-kabinet volt pénzügyminiszterének, William G. McAdoonak fivére, aki eddig nagy demokrata volt, kijelentette, hogy La Follette mellett fog kardoskodni a választási harc során.

ERŐSEN FEJLŐDNEK AZ OHIOI BANKOK.

COLUMBUS, O., szeptember 5. — Az állami bankfelügyelőség által ellenőrzött 748 ohioi bank vagyona 1,833,114,998 dollár a hivatalos jelentés szerint. Olyan nagy volt a bankok resource-ának emelkedése, hogy példátlan az ohioi bankok történetében.

LELKESEDÉSSEL VÁRJÁK BOSTONBAN A REPÜLŐKET

Patrick tábornok, az amerikai hadsereg repülőgép osztályának főnöke fogja a világrepülőket üdvözölni.

PICTOU, Nova Scotia, szeptember 5. — Az amerikai világrepülők ma hajnalban utra keltek s Boston felé vették az utjukat.

Eastonba való érkezésükkel 31,514 mértföldet tettek meg s az ut tartama alatt összesen 288 órát töltöttek a levegőben.

Az ut tulajdonképeni tartama százhetvenhárom nap volt. Március tizenhetedikén indultak el a kaliforniai Santa Monicaból.

Bostonban nagy lelkesedéssel és a kellő felkészültséggel fogják fogadni az amerikai világrepülőket. A város fel lesz lobogózva. A katonai repülőgép-osztály vezetősége gondoskodott arról, hogy a repülők olyan térségen szálljanak le, ahol legalább százezer szemlélő láthatja a látványt.

A nap folyamán ezerszámra érkeztek idegenek Bostonba azzal a céllal, hogy tanui legyenek ennek a látványosságnak.

Patrick tábornok, a hadsereg repülőgép-osztályának feje üdvözölni fogja a világrepülőket s társaságában lesz Davis hadügyminiszter-helyettes is.

HALÁLOS ÜTÉST KAPOTT A HIRES ÖKÖLVIVÓ.

BALTIMORE, Md., szeptember 5. — Charles Holman, a jeles ökölvivó, aki összeesett a 12. roundban a Lew Mayerrel vivott mérkőzésében, meghalt tegnap a Mercy kórházban agyvérzés folytán. Mayert letartóztatták.

AKI NAGYON ENYHÉNEK TALÁLJA A BÜNTETÉST

Egy tizenhét éves fiatalember, aki ékszert lopott s akit öt évre a Sing Singbe küldtek, keveselte a büntetést.

NEW YORK, szeptember 5.— Sajátságos eset játszódott le Mancuso biró tárgyaló termében. Egy tizenhét éves, nagyon férfias megjelenésü, fiatalembert öt évi fegyházbüntetéssel sujtottak. A Sing Singbe küldték. Amikor az itélet elhangzott, a fiatalember a következő szavakkal fordult a bióhoz:

— Ezzel az itélettel nem vagyok megelégedve. Miért nem kaptam szigorubb itéletet, olyat, amely legalább tiz évig tart a fegyházban? Elvégre ékszereket loptam. Azért szeretnék tovább benn maradni a fegyházban, mert közben alaposan ki akarok tanulni valami mesterséget.

A fiatalembert junius ötödikén tartóztatták le s akkor azt mondotta, hogy Howard Wise a neve. A Sixth Avenue 777. számu házában levő Hyman Kramer ékszerboltba tört be. Segitőtársa nem volt.

Amikor kihallgatták, arra a kérdésre, hogy hova való, csak annyit mondott, hogy nem new yorki s beismerte azt is, hogy az igazi nevét elhallgatta, valamint nem volt hajlandó bevallani városának nevét se.

A biró nem tette meg neki azt a szivességet, hogy az itéletet kinyujtsa tiz esztendőre.

A DAWES TERV NEM TETSZIK AZ OROSZNAK.

LONDON, szeptember 5. — Az angol munkásszövetség tegnapi ülésén beszédet tartott Michael Pavlovich Tomsky, szoviet oroszországi delegátus s az orosz munkásság nevében helytelenitette a Dawes-tervet azon az alapon, hogy tulságosan sulyos terhet rak a német munkásság vállára. Az angol munkásság is ezen a cimen tiltakozik a Dawes-terv végrehajtása ellen.

DUL A HARC AZ ATLANTIC CITY-I SZÉPSÉGVERSENYÉN

Fürdőtrikóban vonul fel a nyolcvanhárom szépség. — Ki lesz a nagy küzdelem győztese. — Nehéz munkája van a birának.

ATLANTIC CITY, szeptember 5. — Ma van a szépségek napja Atlantic Cityben. Most kell eldőlnie, hogy ki ebben az esztendőben a szépség királynője az Egyesült Államokban?

A birák már nagy munkában voltak egész nap: megbirálták a nyolcvanhárom szépséget reggeli kosztümben, délutáni ruhában és estélyi toalettben.

Ma este lesz a legnagyobb esemény: a fürdőtrikóban való megjelenés. A szépségek fürdőtrikóban kétszer fognak megjelenni, egyszer privatim és egyszer nyilvánosan.

A nyilvános szereplés után ma délután a tengerparton megtörténik a szortirozás. Az országot öt földrajzi kerületre osztották be. Minden kerületből öt versenyzőt, a legszebbet. fogják kiválasztani.

A tizenöt leánynak aztán külön, mégegyszer meg kell jelenni a müvészekből és szinházi emberekből álló birálóbizottság előtt.

Tizenegy biró van. A második megjelenésnél jelen lesznek nemcsak a birák, hanem az ujságirók és a leányok hivatalos kiséroi is.

A fürdőszépségek felvonulása — és a fürdőszépségek között olyanok is vannak, akik uszni tudnak! — óriási sikerrel járt tegnap.

HERRIOT ERŐT IS KÖVETEL AZ IGAZSÁG MELLÉ

"Szükséges, hogy az erő legyen az igazság s hogy az igazság erős legyen."

BESZÉD A LIGA ELŐTT.

Uj lefegyverzési konferencia megtartását kivánja.

GENF, szeptember 5. — Mig MacDonald angol miniszterelnök tegnap a liga nagygyülésén óva intette a világot attól, hogy a biztonságot tisztán katoni problémának tekintse, amelyet az erők fölényére lehet alapitani, Herriot francia miniszterelnök válaszbeszédében azt fejtegette, hogy az "igazság erő nélkül elképzelhetetlen".

"Össze kell kapcsolnunk az igazságot a hatalommal". — mondotta a francia radikális miniszterelnök. — Ami igazságos, azt hatalmassá s ami hatalmas, azt igazságossá is kell tennünk. Szükséges, hogy az erő legyen az igazság s hogy az igazság erős legyen".

Ezekkel a szavakkal folytatta Herriot a lefegyverzésről és a biztonságról tegnap kezdett vitát s szavai látható izgalmat okoztak a liga megbizottai között. Kétségtelen volt, hogy Herriot beszéde szembeállitva MacDonaldéval, inkább az erőt hangsulyozta, semmint a béke eszményi felfogását és a nemzetközi jóakaratot.

A liga alkotmányának végrehajtását követelve, a francia miniszterelnök megigérte, hogy országa az általános béke előmozdításán fog dolgozni, feltéve, ha nem mondanak le teljesen az erő alkalmazásáról az igazságtalansággal szemben.

"Franciaország — folytatta Herriot — rendkivül boldog, mert látja, hogy Anglia is támogatja a döntőbiráskodás elvét, amelyet éppen Franciaország javasolt Londonban hagyományos politikájának megfelelően. A liga alkotmányának XIII. pontja gondoskodik a döntőbiráskodásról s Franciaország fenn kivánja tartani ezt az elvet, az elv gyakorlati alkalmazását azonban át kell engedni a szakértőknek.

A francia miniszterelnök visszautasitotta a birálatokat, amelyekkel a kölcsönös biztositékok paktumának tervét illették. Ezt a tervet a liga hozta javaslatba s Herriot szerint Franciaország továbbra is ki fog tartani a tervezet támogatása mellett.

"Franciaország reméli, hogy a döntőbiráskodás elveit olyan diplomáciai okiratba foglalják majd előbb-utóbb, amelyet a világ minden nemzete aláirhat. De a döntőbiráskodás elve egymagában még nem elegendő a nemzeti biztonság megteremtésére. A lefegyverkezés kérdése elválaszthatatlanul hozzá tartozik ehhez".

"A washingtoni lefegyverzési konferencia már is nagy eredményeket hozott létre. Nekünk a washingtoni jó munkát folytatni kell".

"Egész Franciaország, különösen a volt katonáink csak azt kérik, hogy a liga adja meg a békét, a biztonságot, a nemzetközi szolidaritást, amelyre a liga alkotmánya kötelez bennünket".

"Ebből a célból szükséges, hogy uj lefegyverzési konferenciát készitsünk elő. Az előkészületeket azonban óvatosan kell megtennünk."

"Németország — mondotta a francia miniszterelnök s ekkor utalt először háborus ellenségére — mindig még a parlamentben is a militarista politikát hangoztatta. De a liga alkotmányának a szerződésekről és a lefegyverzésről szóló pontjai éppugy vonatkoznak Németországra, mint minden más államra.

"Valamikor a határsértés volt a támadásnak bizonyitéka. A vegyi háboru kifejlődése óta azonban a határ megtámadása még nem jelent egyszersmind bünöséget, háborus szándékot is. Ezért, a jelen körülmények között, a döntőbiráskodás szolgáltathatja az egyetlen bizonyitékot. Az az ország a támadó fél, amelyik visszautasitja a döntőbiráskodás elvének alkalmazását.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty fourth year. Published Daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Col. Andrew Cserna, President: B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by: E. T. Kohányi — Alapitotta: Kohányi Tihamér

Editor: Col. ANDREW CSERNA

Edited and Published at — Szerkesztőség és kiadóhivatal

700—710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell. Main 7650. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Canadában egész évre $6.00; félévre $3.00. — Külföldre: egész évre $10.00, félévre $5.00. — Cleveland városában egész évre $8.00; félévre $4.00. SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: $6.00; half year $3.00. — Foreign countries: one year $10.00; half year $5.00. — Cleveland one year: $8.00; half year: $4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mail as Second Class Matter.

Eastern Office: — New Yorki irodánk cime:
Room 603, 154 Nassau St., New York City
Üzletvezető: Joseph Horváth, Manager.

Alfonz nem jön

VALÓBAN megrenditő, hogy a monarchisztikus érzelmü amerikaiak, akik hasra vágódtak a walesi herceg előtt, nem estek gyászba attól a szomoru hirtől, hogy Alfonz spanyol király idén nem jöhet az Egyesült Államokba. De Rivera ugyan a hivatalos jelentések szerint rendbe hozta Spanyolországot s a szabad gondolat és szabad érzés teljesen elhallgatott, de Alfonz mégsem jöhet, mert nagyon kényes a marokkói probléma s ez bizony arra kényszeriti, hogy Spanyolországban maradjon.

Micsoda megdöbbentő csapás. Pedig tessék csak elképzelni a Habsburg ajku Alfonz királyt a demokratikus környezetben. Micsoda nagyszerü kijelentéseket tudott volna tenni az amerikai sajtó részére. A vezércikk irók megállapitották volna róla, hogy demokratikus s ha nem lenne spanyol király, egész nyugodtan valamelyik amerikai sportklub elnöke lehetne. A "society" hölgyek örömkönnyeket önthettek volna attól a tudattól, hogy egy eleven királlyal táncolhatnak. Egyetlen egy lap sem tette volna szóvá azt, hogy nem is olyan nagyon régen Amerika és Spanyolország között háboru volt, mert ilyen esetben a lapok nagyon tapintatosak s minek ő felségét, a spanyol királyt kellemetlen emlékekkel zaklatni. S jöttek volna a hirek, hogy micsoda nadrágot hord ő felsége, hogy ejti ki az angol szót, mikor mosolyog, miért mosolyog, hány slang kifejezést sajátitott el s hogyan vélekedik az amerikai nőkről, főként a "köznép" egyszerü leánygyermekeiről, akik az irodákban és a gyárakban dolgoznak.

Mindettől az örömtől elesik az amerikai nép, mert Alfonz a marokkói probléma következtében egyelőre kénytelen szükebb hazájában maradni.

A sors, amely szeszélyében is igazságos akart lenni, bizonyára azért döntött igy, mert ugy vélekedett, hogy egy királyi vérnek amerikai látogatása elegendő egy esztendőben. A walesi hercegtől amugy is sokan megbolondultak s minek a monarchisztikus hisztériák számát szaporitani, habár ezt a bajt is valahogyan kiheveri Amerika.

Alfonz megigérte, hogyha idén nem is, de a jövő esztendőben feltétlenül meglátogatja az Egyesült Államokat. Ez az igéret kissé enyhiti a csapást. Annyi azonban bizonyos, hogy sokan ettől az igérettől nem vigasztalódnak meg, mert mégis csak különb dolog egy eleven király könyökét érinteni, mint egy igérettől elkábulni, amely nem is egészen bizonyos, hogy megvalósul.

Ponzi, a vaudeville szinpadon

PONZI, a hires bankár svihák, aki milliók erejéig csapott be embereket, ujra beszéltet magáról. Ha Ponzi beszéltet magáról, ez annak a jele, hogy ujra pénzt fog keresni, vagy már keres is. Miután kikerült a börtönből, tehát valamifajta foglalkozás után kellett néznie s mint szemfüles ember, aki saját vallomása szerint ötleteiben is elamerikaiasodott, természetesen azonnal a vaudevillere gondolt. S csakugyan: egy new yorki jelentés szerint Ponzit az egyik vaudeville szinház alkalmazta s az országos hirü svihák heti ezerötszáz dollár fizetésért fel fog lépni.

Ugyan mi lesz a szerepe?

A kommüniké érdekes. A kommüniké, amely Ponzi fellépésével foglalkozik, ugyanis azt mondja, hogy Ponzinak azért fizetnek a fellépéséért hetenkint ezerötszáz dollárt, mert előadásokat fog tartani arról, hogy annak idején pénzügyi manipulációjával hogyan akart használni a népnek. Tessék megérteni: a használt, még pedig a népnek szóló használat az a szó, amelyet a Ponzi szerepléséről szóló hir kiemel.

Amerika csakugyan a korlátlan lehetőségek hazája. Áruházi gesztussal, vaudeville grimasszal a leglehetetlenebb dolgok is lehetővé válnak. Arra azonban a legfantasztikusabb terveket hajszoló amerikai sem gondolt volna, hogy Ponzi valamikor abból fog megélni, amit jobb szó hiján "erkölcsi motivum"-nak lehet nevezni. Ez az ember, aki egy csomó egzisztenciát tönkre tett, ezerötszáz dollár heti fizetést kap majd azért, hogy tette erkölcsi szempontjait igazolja.

Ez persze bluff. Ilyen esetben erkölcsöt hangoztatni szemenszedett hazugság. A Ponzit szerződtető vaudeville vállalat vezetősége nagyon is tisztában van azzal, hogy erkölcsi szempontok hangoztatásáért nem fizetnek ekkora összeget hetenként s a kiváncsi tömeg bizony pusztán "az erkölcsi szempontok hangoztatásáért" nem tódulna a vaudevillebe. Ponzi "drawing card", mert hiszen hirhedt és nem is hires. Az emberek tetemes százaléka kétségtelenül kiváncsi az olyan emberre, aki nagy összegeket harácsolt össze, ha csalás utján is.

S a vaudeville vezetősége ezzel a lélektannal számol, amikor Ponzit alkalmazza. Hogy ettől az ötlettől a becsületes szépség és a becsületes erkölcs milyen messze esik, annak a megállapitása vajmi könnyü. De a vaudeville, amely Ponzit alkalmazza, businesst akar csinálni s bizony nem igen törődik azzal, hogy az erkölcsi és szépségi ellenvetések ebben az esetben helyénvalóak-e vagy sem.

NYUGATRA VÁNDOROL A VILÁG ARANYA

AMIKOR a szövetségi tartalékbank most 3 százalékra szállitotta le a viszontleszámitolási kamatlábat, történelmének és egyáltalán az egész világnak legalacsonyabb kamatlábát teremtette meg. A pénz oly olcsóvá vált az Egyesült Államokban, hogy valósággal koldulni jár. Milliók hevernek tétlenül. Még a bankok sem akarják már a pénzt. A dollár az a "szegény gazdag" ma, akiről Jókai irt egy félszázaddal ezelőtt Magyarországon.

Szokás szerint a bankárok minden összeget felvesznek, a mihez csak hozzájuthatnak s mostanáig az a szabály volt érvényben náluk, hogy elfogadtak minden pénzt, amit hozzájuk juttattak, most azonban egyáltalán nem tartják kivánatosnak az uj betéteket. Egészen különös helyzetbe kerültek. Több tőkét már nem tudnak hasznothajtóan elhelyezni s igy a rendes ügyfeleiken kivül lehetőleg mindenkit lebeszélnek bankbetétjének szaporitásáról.

Az üzleti élet mindig ellankad a nyári hónapokban s az "elnökválasztási évek" alatt még a szokottnál is erősebb a pangás. De emellett az arany ideözönlése volt az idén az üzleti élet uralkodó tényezője. Az Egyesült Államok nem kivánt több aranyat, de nem tarthatja vissza Európát attól, hogy aranyát nyugat felé küldje. Erről a tényezőről beszélve George E. Roberts, a new yorki National City Bank-nak, az ország egyik legnagyobb bankjának elnöke a következőket mondotta legutóbb:

"Egészen természetes arra gondolni, hogy a new yorki bankok betétjeinek megszaporodását március óta, más pontokról való pénzátutalások okozták, a valóságban azonban az Európából ideszállitott aranymennyiség volt a szaporodás főoka. Április elseje óta ugyanis 120 és január elseje óta 197 millió dollár értékben szállitottak aranyat Európából az Egyesült Államokba.

"Az arany tulságos felszaporodásának veszedelme a pénzbőség veszedelmével egyenértékü. Az olcsó pénz kétségkivül rendkivül csábitó valami. Azt hiszem, hogy a közönség erősen a pénzbőség ellen hajlik. De a bankárok meghatározott, sulyos terhek alatt dolgoznak s elkerülhetetlen politikájuk, hogy tőkéiket, egyáltalán pénzkereső képességüket, ha alacsonyabb kamatláb mellett, de mégis valamiképen felhasználják. Az elmult három-négy hónap folyamán az üzleti élet egyre kevesebb és kevesebb hitelt kért s igy a bankok részben a saját számlájukra vásároltak részvényeket, részben pedig pénzt adták kölcsön részvényekre és kötvényekre.

"Most kerültünk csák ki az üzleti pangásnak, adósságfizetéseknek korszakából s a pénzügyi központokban egyre szaporodnak a felhalmozódott tőkék. Az alacsony kamatláb keresletet támaszt a kötvénypiaccal szemben s a részvénytőzsde éppen ezért most rendkivül szilárd. Azután kereslet támad majd a jó részvények iránt s később a nem jó részvényekkel szemben is. Ezt is meghaladva, az árak inkább emelkedni fognak, az üzleti élet ujjá fog éledni, a kereskedelem, az ipar hitelt fog kérni, mindenki vásárolni kezd majd az egyre dráguló piacokon, a spekuláció csökkenő nyereségek mellett is növekedni fog, végül bekövetkezik a kereskedelmi és üzleti forgalom tulhajtása s legvégül az összeomlás. Ezt a tulságba vitt kereskedést s az összeomlást akarják a bankárok elkerülni, ami eddig teljes szabályszerüséggel mindig bekövetkezett a fellendülés után ebben az országban.

"S mialatt az Egyesült Államokban mindinkább szaporodik az aranykészlet, az európai országok ismét vissza szeretnének térni az aranyalapra. Magyarország, Ausztria, Oroszország, Lengyelország s a többi kelet-európai kis országok kétségbeesett törekvésekkel igyekeznek e cél felé, de minden igyekvésük egyre nehezebbé és nehezebbé válik, amint az arany ideözönlése még fokozott mértékben folytatódik. A normális, egészséges ipari viszonyokat nem lehet helyreállitani, a mig ez a helyzet tart. Svédország és Dánia nagy kölcsönöket vettek fel külföldön, hogy megszilárditsák valutájukat s ismét szabadon fizethessenek arannyal. A Dawes-tervet sem lehet végrehajtani, amig Németországban nem állitják vissza az arany-alapot. A gazdasági élet folyása egyáltalán nem kerülhet vissza régi, rendes medrébe, amig fennmarad az áramlat, amely minden szabad aranyat az Egyesült Államok felé ömleszt".

JÓ BANK: JÓ BARÁT,

— ez a jelszava a Ruttkay-bankháznak. Lelkiismeretesen, pontosan intézzük el a hozzánk fordulók ügyes-bajos dolgait, ugy, mint ahogy egy jóbarát intézi el azt az ügyet, amit rábiztak.

Ha valakit ki akar hozatni az ó-hazából,
Ha pénzt akar küldeni,
Ha ügyes-bajos dolga van,
Ha takarékbetétet akar,

forduljon hozzánk bizalommal.

RUTTKAY JENŐ, bankháza
106 Avenue B, New York, N. Y.

BÜSZKE VOLT AZ ÉHES NŐ

Aki nem hajlandó elmondani senkinek, milyen nyomorban van s mennyire éhezik.

NEW YORK, szeptember 5.— — A Lazarre Employment Agency irodájában ma reggel összeesett egy asszony. Az asszony neve Mrs. Dorothy Heath, negyvenhét esztendős és régebben járt már fel az irodába, hogy házimunkát szerezzen magának.

Az asszony az éhség miatt esett össze.

Tulságosan büszke volt ahoz, hogy valakinek is elmondja, milyen nyomorban van. A nyomorát el lehet képzelni, ha meggondolja az ember, hogy annyira éhes volt, hogy összeesett.

Az elhelyező intézetben szokás, hogy azoknak, akik munka miatt jelentkeznek, valami ennivalót adnak. Mrs. Heathnek is felajánlottak ennivalót — nem fogadta el.

Azt mondta: nem éhes.

A szerencsétlen asszony annyira beteg, hogy nagyon sulyos állapotban szállitották be a kórházba.

A rendőrségi emberek érdeklődtek az életmódja iránt annál az asszonynál, akinél hónapos szobát bérelt — amelyet azonban már hosszabb ideje nem fizetett.

Ez az asszony azt mondja, hogy Mrs. Heathnek, az ő tudomása szerint van egy fia lent valahol New Jerseyben, akinek a szegény teremtés többször is irt levelet, de sose kapott rá választ.

ERRŐL JUT ESZÜNKBE!

Hatalmas rajokban érkeznek most vissza Amerikába azok a szerencsés földi halandók, akik vidám napokat töltöttek nyaralás cimén, Európában. Tulzsufolva hagyják el az európai kikötőket a hajó-óriások s minden helyet elfoglalnak a hajókon a podgyászok. Mert, aki egy-két kufferrel indult valamikor utnak, az egész kocsiravaló málhával érkezik vissza. A világháboru utáni időkben, amikor megkezdődött ismét a békés forgalom a két világrész között, általánosan tudott tény volt, hogy alaposan kifizetődik egy-egy rövid átruccanás Európába. Akkor kezdtek lecsuszni a lejtőn a háboruvesztes országok valutái, akkor lehetett minden elképzelhető portékát, ékszert, drágaságot, hihetetlen olcsó árakon összevásárolni. Ismerünk embereket, akik hazalátogattak Magyarországba és mindössze három-négy darab ékszert vásároltak össze olyan árban, hogy nem csak "kifizetődött" az egész kirándulás, hanem még néhány száz dollárt "csináltak" is az üzleten. Az csak természetes, hogy a derék turisták elfelejtettek vámot fizetni a drágaágok után. Hisz igy volt ez divatban száz évvel ezelőtt is.

* * *

Végetértek Európa minden országában azok az állapotok, melyek paradicsomi életet kináltak mindazoknak, akik dollárokkal indultak utnak. Ma már seholsem élhet meg centekből az amerikai turista, ma már nem vásárolhat össze egy dollárért olyan portékát, amelyért huszonöt dollárt is megfizetnek Amerikában. A háboruvesztes országok, rendkivül sulyos gazdasági veszteségek, kifosztásuk árán, megtanulták a védekezés módszereit és most ugy fizetik vissza a kölcsönt, hogy amerikaiaknak mindent jóval drágábban igyekszenek eladni, mint a belföldieknek, vagy más idegeneknek. A helyzet azonban még mindig az, hogy rendkivül sok szükségleti cikket, vagy luxuscikket jelentősen olcsóbban vásárolhatunk, mondjuk Párisban, mint New Yorkban. Ma már nem lehet vagyont csinálni egy-egy európai átruccanással, de ugynevezett "tisztes polgári hasznot" biztosit minden "importálás," mely elkerülheti a vámfizetés sulyos kellemetlenségeit.

* * *

A new yorki kikötőben az elmult napokban csiptek el két uriasszonyt, akik párisi toaletteket és csipkés-selymes alsóholmikat akartak nagyobb mennyiségben becsempészni Amerikába. Előkelő urinők voltak, akik nem akartak "businesst" csinálni, csak saját szükségletüket akarták gazdaságosan kielégiteni. A vámtisztviselő észrevette azonban a ravaszságot és a vége az lett az esetnek, hogy az egyik urihölgy 3,914 dollárt fizethetett vám és büntetés cimen, a másik pedig 983 dollárt.

* * *

A világ összes országai között az Egyesült Államok a legnagyobb gavallér. Uncle Sam kész örömmel megengedi, hogy minden amerikai polgár, aki átlátogat Európába, száz dollár értékü holmit, teljesen vámmentesen hozhat vissza magával. Az amerikai vámhatóság megköveteli, hogy mindenki pontosan vallja be, mit vásárolt Európában, tüntesse fel a vásárolt holmi értékét is, de csak a száz dolláron felüli összegek után követel vámot. Uncle Sam-nek ez a nagylelküsége végeredményében sok százmillió dolláros ajándékot jelent azoknak a szerencsés földi halandóknak, akik megengedhetik maguknak az európai utazást.

* * *

És mégis százával, ezrével akadnak lelkiismeretlen amerikai polgárok, akik visszaélnek Uncle Sam jóságával és a legravaszabb módokat találják ki a csempészésre. És még ezek az emberek el is hencegnek leleményességükkel. Erről jut eszünkbe annak a derék férfiunak az esete, aki a szalmakalapja szallagja alá varrátta az Európából becsempészett gyémántokat. De ez egy cseppett sem zavarja ezt a derék urat abban, hogy az erkölcsbiró szerepét játssza és bajba jutott, szerencsétlen honfitársai felett, — pálcát törjön.

* * *

Az élet legszomorubb találóskérdése: miért követel minden ember tökéletes becsületet és tisztességet — másoktól.

ROSSZUL KERESNEK AZ AKADÉMIA TAGJAI

FRANCIAORSZÁGBAN állandóan él negyven "hallhatatlan". Ezek a hallhatatlanok a francia akadémia tagjai. Igy nevezi őket a néphagyomány, — és ma már mindenki. Müvészek, tudósok, irók pompás gyülekezete.

Volt annak idején két világhirü francia vigjátékiró, akik minden darabjukat együtt irták. Az egyiket ugy hivták, hogy Caillavet, a másikat pedig ugy, hogy Flers. Kettőjük közül Caillavet már meghalt. Flersből, aki különben a Figaró főszerkesztője, az akadémia tagja lett. Tessék elképzelni, a legpajkosabb bohózatok szerzőjét — ezekben a bohózatokban sürün szerepelnek lefüggönyözött ágyak, fürdőkádak és fehérnemüben szaladgáló vászoncselédek, — a komoly akadémikusok között.

Robert de Flers nem is birta sokáig ezt a komoly állapotot és gyorsan darabot irt, a Zöld Frakk cimmel, amelyben az Akadémiát csufolta ki. Még szerencse, hogy az akadémikusok nem járnak olyan szinházakba, ahol Flers-féle darabokat játszanak. Ők csak a Comediebe mennek, vagy az Odeonba és emiatt biztos, hogy nem is látták a karrikaturájukat.

Mindezt pedig csak azért fecsegtük itt el az olvasónak, hogy megmutassuk a francia akadémikusok egyenruháját, a zöld frakkot. Ez az ő diszruhájuk, az arany pálmalevelekkel kivarrt zöld frakk, a tollas, háromszögü kalpag és az aranyos markolatu kard. Hogy minek a kard és az admirális kalap? Ki tudná megmondani. Az admirálisi kalap talán a sok viharra emlékezteti őket, amin át kellett esniök, a kard pedig — de hiszen ennek a szimboluma igazán nyilvánvaló.

De nem erről akarunk beszélni. Arról, hogy most felemelték az akadémikusok fizetését.

Ez a fizetés — amely halálukig kijár nekik, mert a tagság életfogytig szól, — Napoleon idejében évi ezerkétszáz frank volt, ami abban az időben nagyszerü összeg volt bizony. És ez a fizetés ekkora maradt mindmostanig.

Most azonban már belátta a francia nemzet, hogy utóvégre a negyven hallhatatlant nem lehet igy fizetni és felemelték a dijazást — évi háromszáz frankkal.

Ne tessék nevetni. Ez nagyon tekintélyes összeg még amerikai valutában is: tizenöt dollár évenkint!

Van azonban az akadémikusoknak mellékjövedelmük is.

Ez a mellékjövedelem abból áll, hogy külön dijazást kapnak, ha megjelennek a rendes ülésen.

Amiből egyrészt arra lehet következtetni, hogy az akadémikusok nem valami nagyon lelkesedhetnek az akadémiáért, ha külön dijazással kell őket a rendes ülésre elcsalni, másrészt pedig arra, hogy ilyen körülmények között mindig tele lehet az ülésterem!

Pedig nem igy áll a dolog.

Az ülésterem koránt sincsen mindig tele. Mert vannak az akadémikusok között gazdag, sőt nagyon gazdag emberek is, akiknek ez a kis mellékjövedelem egyáltalán nem kell kenyérre. Vannak közöttük, akik az Institute de France tagjai, vagy egyetemi tanárok és igy tovább. Nem szólva arról, hogy mégis csak vannak közöttük, mint látszik, főszerkesztők és irók, akiknek a kéziratát arannyal fizetik — ma is!

Na már most.

Könnyen elképzelhető, hogy az öregurakat azért mégse lehet csak ugy megsérteni ezekkel a külön dijazásokkal, azokat, akik rá vannak utalva, bármennyire szegények legyenek is. Nem egy francia müvészt!

Tehát mi történik? Tehát az történik, hogy az akadémia titkárja egyszerüen összeadja a hónap végén a "különórákat" és ezt az összeget csatolja a törzsfizetéshez, — igy a kászta és a kecske elmélete kitünően érvényesül.

A különdijazások nem egyformák, — mindig a tárgytól függ és a jelenvoltak számától. Ha kevesen vannak jelen, többet keresnek a jelenvoltak. A mi pedig azért van, mert erre a célra egy, kiszabott összeg áll az akadémia rendelkezésére. Ezt az összeget annyifelé osztják, ahány a jelenvoltak száma. Valaki kereshet igy egy ülés után három frankot, de, ha szerencséje van, kereshet ötvenet is.

És ötven frank sok pénz egy szegény akadémikusnak.

Mindebből pedig egy a tanulság: nagy dicsőség a francia akadémia tagjának lenni.

De egyáltalán nem jövedelmező foglalkozás!

EMLÉKSZIK MÉG ERRE?

EMLÉKSZIK-E MÉG A VIGSZINHÁZRA? — a modern szinjátszásnak erre a magyarországi végvárára, amelyet hosszu esztendőkön keresztül ugy emlegettek, mintha nem is végvárként, de központként szerepelne?

Miután Magyarországon semmit, ami hazai termés, nem ismernek el, nem vesznek be, miután a kassai sonkát először el kellett vinni Prágába és ott megpreperálni, azután visszahozni, mint prágai sonkát, hogy azt mondják rá a magyarok: lám, ez aztán kitünő — miután a legjobb magyar bortermő vidéken azt mondták: hajhaj, milyen jó borok teremnek Franciaországban, miután a legdusabb füvet legelésző szarvasmarhák közepette azt kérdezték az emberek: milyen lehet az argentinai hus? miután a müvésznek külföldre kellett kivándorolnia, hogy azt mondják rája: na, nagyember volt — volt! ezen van a hangsuly, volt, mintha már meghalt volna és nem képez többet konkurenciát — szóval, mindezt tudva és figyelembe véve: ez volt a legnagyobb csoda Magyarországon, ez a Vigszinház.

Hogy az emberek felismerték azt a páratlan buzgó erőt, ami e szinház igazgatóiban, rendezőiben, szinészeiben volt és megbecsülték és nem szólták le és pártolták, a jegyért fizettek, fenntartották ezt az intézményt, mondjuk, ez olyan csoda, amilyenre kevés példa akadt eddig.

De nem — ne vezércikkezzünk. Emlékszik-e még a Vigszinházra ott a Lipót körutón? E finom, sőt bájos épületre, amelynek nézőterén ah, mennyi drága emléket hagytunk hátra.

Emlékszik-e még Hegedüs Gyulára, Varsányi Irénre, Tanayra, Sarkadira, Tapolcayra, Fenyvesyre, Vendreyre, Nikó Linára, Harmath Hédire, a Haraszthy Herminre, a Goth házaspárra, emlékszik-e még a forró estékre, a zugó nevetésekre, a könnyekre, a sóhajokra — emlékszik-e a mélyen zengő szókra, amiket sose lehet elfelejteni, emlékszik-e még a mozdulatokra, szemvillanásokra, hangtörédékekre, amelyek itt történtek, itt tornyosultak óriási eseménnyé lelküsikben, itt és sehol másutt — mert sehol másutt ezt nem tudták!

Emlékszik-e még Fenyvesyre és Szvengálira? Emlékszik-e még Hegedüsre és az Ödögre? Emlékszik-e még Szerémyre és az Öcskay Brigadéros palócára? Emlékszik-e még Tanayra — annyi dága epizód, mindig derülten felbukkanó alakjára — mi lett volna nélküle a francia bohózat? — emlékszik Sarkadira és a Tatárjárás tartalékos hadnagyára? Emlékszik az öreg Vendrey tatára, mikor ugyanabban a tábornokot játszotta? Te jó isten — gurultunk a kacagástól, emlékszik? Vagy emlékszik még az Örnagy Urra? Az Osztrigás Micire? Emlékszik a Csodagyerekre? Emlékszik a Zsabára? — ágyak és fürdőkádak villannak fel előttünk, selyembe és csipkébe öltözött női termetek, finom bokák, telten gömbölyödő vádlik, Hegedüs furcsa, egészen egyéni hangja; mint nagykövet állt e sok csipke és parfőm, női illat, halk kacagás, szemérmes pirulás, raffinált elrejtőzés közepette, vagy mint király, aki inkognitóban tartózkodott Párisban. — Heltay Jenő és Molnár Ferenc forditói kartellje ültette át magyarra a szinte le forditatatlan párisi argot — és hogy szirporkázott ez a szöveg, milyen egyéni, pesti zamatot kapott, hogy robbantak a viccek, mennyi forró, égő élet volt azon a szinpadon — emlékszik?

Emlékszik-e még a Lilliom Julikájára, mikor Varsányi Irén ott ült a ligeti padon és először találkozott a Liliommal? Emlékszik a Testőrre — Csortosra? Emlékszik-e még a nagy, mély tragédiákra — emlékszik a nagy külföldiek vendégjátékaira — emlékszik-e még bajtárs, a Lipót körutra és a Vigszinházra?

ESKÓRT SZINLELT AZ ELITÉLT TOLVAJ.

NEW YORK, szeptember 5.— Eugene Kearney, akit sikkasztásért négy évi fegyházra itélt a biró, avval igyekezett enyhittetni a büntetésén, hogy az itélet hallatára elesett és eskór, epilepszia rohamot szinlelt. Habzott a szája, igen ügyesen vonaglott, de a biró szivét nem tudta meglágyitani álszenvedése.

KIGYULLADT EGY HAJÓ A TENGEREN.

CHERBOURG, szeptember 5. — Az angol csatornán tüz támadt egy hajón, amelyről azt hiszik, hogy a Bosphorus danzigi gőzös. Hajók siettek segitségére.

8 NAPI

KELLEMES UTAZÁST BIZTOSIT MAGANAK az, aki részt vesz az általunk 1924 Szeptember hó 20-án, a "COLUMBUS" gyorshajóval rendezendő nagy társas utazáson. Két főtisztviselőnk gondoskodik az egész ut alatt az utasok ügyes-bajos dolgairól. — JELENTKEZZÉK AZONNAL, HOGY JÓ HELYET BIZTOSITSON MAGÁNAK.

KISS EMIL BANKHÁZA
133 SECOND AVE. (8. utca sarkán) NEW YORK, N. Y.

MONCRIEF FURNACE

Szeptember az igazi "Furnace Hónap". Most van az ideje annak, hogy a fütési rendszerét kijavittassa és elkészittesse a hideg időjárásra.

Moncrief elárusitók most sokkal jobb kiszolgálást tudnak adn,i mint később.

Ha furnacenek tisztitásra vagy javitásra van szüksége, vagy ha a jelenlegi furnace már tönkrement, telefonáljon kérje tőlünk a legközelebbi elárusitó nevét.

The Henry Furnace & Foundry Co.
3471 EAST 49-IK UTCA, CLEVELAND, O.
BROADWAY 4040

NE SAJNÁLJA A FÁRADTSÁGOT.

Az olyan embernek, aki megbizható plumber és fütőberendezéseket akar házában, nem szabad sajnálni a fáradtságot és meg kell néznie az áru minőségét.

Nézzen meg mindent jól, hogy van a dolog finiselve stb. és aztán vegye figyelembe, hogy Koller Bros. cégét a 16 évi kitünő hirnév is ajánlja.

2 RÉSZRE OSZTOTT MOSOTEKNŐ. Teljesen felszerelve csapokkal, csövekkel, állvánnyal (szabadalmazott vizleeresztő). Különlegesség $13.85

30 gallonos valódi szegecselt viztartályos vizmelegitő, csövekkel, felszereléssel csak $17.45

Koller Bros
PLUMBING & HEATING SUPPLIES

724 PROSPECT AVE. Cherry 2243 CLEVELAND, O.
Teherszállitást fizetjük Ohioban. Ingyen szállitás Clevelandban.
Üzletünk nyitva reggel 8 órától este 6 óráig.
Szombaton reggel 8 órától este 9 óráig.

Akar Hetenként $200 Keresni?

Hajlandó-e belépni ma egy oly állásba, gyakorlat nélkül, befektetés nélkül, ahol teljesen a saját bósza lesz, ahol saját maga szabja meg a munka óráit — ott és akkor dolgozik, amikor jól esik — és ahol heti jövedelme $50 és $200 közt lesz? Ha igen, ugy küldje be nekem a nevét és én megmondom önnek, hogyan kell elkezdeni.

500 férfit és nőt keresek, hogy rendeléseket vegyenek fel Comer All-Wheather kabátokra a saját környékükben. Ugyanazt az ajánlatot teszem önnek, melyet Sweet, Prentiss és McCrarynek tettem. Sweet villanyossági mérnök volt és csak szabad idejében kezdett dolgozni. Mégis $600 és $2200 közt keres havonként. McCrary $2.00 keresett naponként és az elmult három évben megkeresett $16,000. Nem tesz külömbséget hol lakik, vagy mit dolgozik, megnövelheti jövedelmét, ha ezen ajánlatra naponta egy vagy két órát rászán. Nincs szükség előzetes gyakorlatra. Ellátom önt teljes eladási készlettel, megmondom önnek mit kell mondania és hogyan kell pénzt csinálni, Én gondoskodok róla,, hogy keresetét ugyanazon nap kapja meg, amikor megkereste, várás nélkül, késedelem nélkül.

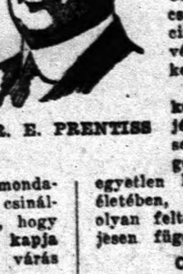

R. E. PRENTISS

OLVASSA EL EZEN KERESETI REKORDOT.

R. A. Prentiss $945 keresett egy hónapban. Wilson rekordja $634 T. D. Wick két óra alatt $13.50 keresett. Fred Roberts nagyon könnyünek találta egy nap alatt $56 megkeresni. W. S. Cooper átlag az elmult hat évben évente $5000 keresett. És most önnek ajánlom ugyanezen lehetőséget.

NEM KELL BEFEKTETÉS.

Nincs szükség arra, hogy ön pénzt fektessen be. Én ellátom önt az összes anyaggal és utasitásokkal, amire szüksége lesz. A nagy hasznon kivül még a dollárok százait ajánlom fel havonként, mint bónuszt, ugy hogy önnek korlátlan alkalma lesz nagy hasznot csinálni, mihelyt ajánlatomat megkapja.

Különleges alkalom Nőknek.

Van nekünk egy különleges ajánlatunk, melynek révén bármely nő hetenként 25 dollárral vagy többet növelheti meg jövedelmét azáltal, hogy naponta egy vagy két szabad órájában dolgozik.

NE KÜLDJÖN PÉNZT.

Anélkül hogy önnek bármi kötelezettsége lenne, elküldöm önnek ezen ajánlatról a teljes részleteket és megmutatom önnek, hogyan érvényesült száz és száz férfi és nő csodálatos módon. Én tudom, hogy ez egy kiváló alkalom az ön számára. Én tudom, hogy önnek is sikerei lesznek és hajlandó vagyok ezt önnek bebizonyitani, csak irja be a nevét és cimét az alanti szelvénybe és küldje el nekem.

Ne felejtse el — nem kerül önnek egy centjébe sem, nem vállal semmiféle kötelezettséget és talán ez az egyetlen kimagasló alkalom az életében, hogy elkezdjen egy olyan feltétel mellett, mely teljesen függetlenné teheti.

C. E. COMER
The Comer Manufacturing Co., Dept. W-98, Dayton, Ohio

Küldje be ezt a szelvényt Ma!

The Comer Mfg. Company
Dept. W-98, Dayton, Ohio
Sziveskedjenek nekem megmondani, hogyan kereshetek hetenként $50 és $200 közt mint az önök képviselője. Küldjék el nekem a teljes részleteket ajánlatukról, a nélkül, hogy én bárminemü kötelezettséget vállalnék.

Név ....
Cim ....

nak. Lelkiismeretesen, pon-
k ügyes-bajos dolgait, ugy,
az ügyet, amit rábiztak.
az ó-hazából,

N Ő, bankháza
New York, N. Y.

...yira éhes volt, hogy össze-
...t.
...z elhelyező intézetben szo-
..., hogy azoknak, akik munka
...tt jelentkeznek, valami en-
...alót adnak. Mrs. Heathnek
... felajánlottak ennivalót —
...n fogadta el.
...Azt mondta: nem éhes.
...A szerencsétlen asszony any-
...ira beteg, hogy nagyon su-
...s állapotban szállitották be a
...rházba.
...A rendőrségi emberek érdek-
...ltek az életmódja iránt annál
... asszonynál, akinél hónapos
...obát bérelt — amelyet azon-
...n már hosszabb ideje nem fi-
...tett.
...Ez az asszony azt mondja,
...gy Mrs. Heathnek, az ő tudo-
...ása szerint van egy fia lent
...lahol New Jerseyben, akinek
... szegény teremtés többször is
...t levelet, de sose kapott rá
...lászt.

...RIEF FURNACE
...z igazi "Furnace Hónap". Most
...nnak, hogy a fűtési rendszerét
... elkészittesse a hideg időjárás-
...rusitók most sokkal jobb ki-
...k adn,i mint később.
...ek tisztitásra vagy javitásra
...vagy ha a jelenlegi furnace már
...lefonáljon kérje tőlünk a leg-
...sitó nevét.
... Furnace & Foundry Co.
...IK UTCA, CLEVELAND, O.
...BROADWAY 4040

...FÁRADTSÁGOT.
... plumber és fütőberendezéseket akar
...got és meg kell nézni az áru minő-
... dolog finiselve stb. és aztán vegye
...6 évi kitünő hirnév is ajánlja.

30 gallonos valódi sze-
gecselt vistartályos vi...
legitő, csővekkel, felszere-
léssel
csak $17.45

...r Bros
...TING SUPPLIES
...rry 2243 CLEVELAND, O.
Ingyen szállitás Clevelandban.
...l 8 órától este 6 óráig.
... órától este 9 óráig.

...etenként
...Keresni?

...dollárok százait ajánlom fel ha-
...vonként, mint bónuszt, ugy hogy
önnek korlátlan alkalma lesz
nagy hasznot csinálni, mihelyt
ajánlatomat megkapja.
Különleges alkalom Nőknek.
Van nekünk egy különleges
ajánlatunk, melynek révén bár-
mely nő hetenként 25 dollárral
vagy többet növelheti meg jö-
vedelmét azáltal, hogy naponta
egy vagy két szabad órájában
dolgozik.
NE KÜLDJÖN PÉNZT.
Anélkül hogy önnek bármi kö-
telezettsége lenne, elküldöm ön-
nek ezen ajánlatról a teljes rész-
leteket és megmutatom önnek,
hogyan érvényesült száz
és száz férfi és nő cso-
dálatos módon. Én tu-
dom, hogy ez egy kiváló
alkalom az ön számára.
Én tudom, hogy önnek
is sikerei lesznek és
hajlandó vagyok ezt
önnek bebizonyitani,
csak irja be a nevét és
cimét az alanti szel-
vénybe és küldje el ne-
kem.
Ne feledje el — nem
kerül önnek egy cent-
jébe sem, nem vállal
semmiféle kötelezettsé-
get és talán ez az
egyetlen kimagasló alkalom az
életében, hogy elkezdjen egy
olyan feltétel mellett, mely tel-
jesen függetlenné teheti.

PRENTISS

C. E. COMER
The Comer Manufacturing Co.,
Dept. W-98, Dayton, Ohio

Küldje be ezt a szelvényt Ma!

The Comer Mfg. Company
Dept. W-98, Dayton, Ohio
Sziveskedjenek nekem meg-
mondani, hogyan kereshetek
hetenként $50 és $200 közt
mint az önök képviselője.
Küldjék el nekem a teljes
részleteket ajánlatukról, a
nélkül, hogy én bárminemü
kötelezettséget vállalnék.
Név ....
Cim ....

UNCLE SAM S A REPÜLŐGÉPEK

Mekkorát fejlődött a repülőgép ipar az Egyesült Államokban.

WASHINGTON, szeptember 5. — A repülőgép hasznositása terén csodálatos fejlődést tett meg az Egyesült Államok szokatlanul rövid idő alatt. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a repülőgép-posta milyen határtalanul rövid idő alatt teszi meg az utat New Yorkból San Franciscoba, viszont, ha figyelembe vesszük, hogy az amerikai kormány a repülőgépekre szóló első pályázatot tizenhét esztendővel ezelőtt jelentette meg, akkor a fejlődés jelenségei még feltünőbbeknek látszanak.

1907. decemberében az amerikai kormány pályázatot tüzött ki egy olyan repülőgépre, amely két utast szállitana s egy óra leforgása alatt legalább negyven mértföldes távolságot tesz meg. A pályázat egyik feltétele az volt, hogy a repülőgépet ki kell próbálni, mert a kormány biztos akar lenni abban, hogy ez a repülőgép csakugyan használható.

1908. szeptemberében Orville Wright a virginiai Ft. Meyerben kisérletezett a repülőgépével s a tulajdonképeni fejlődése az amerikai repülőgépiparnak akkor indult meg.

MEGMENTETTÉK A LEGÉNYSÉGET

LORAIN, O., szeptember 5. — Az Alfred W. nevü teherszállitó hajó, két mérföldnyire a detroiti kikötő előtt, váratlanul léket kapott és elmerült. A hajó kapitányát és legénységének öt tagját megmentették.

A hajó a Duluth Superior Dredging Co. tulajdona volt.

A hajó kevéssel az elsülyedése előtt hagyta el a detroiti kikötőt. Mikor a hajó menthetetlenül sülyedni kezdett a kapitánynak és öt matrózának nem maradt más hátra, mint a mentőcsónakot igénybevenni.

A mentőcsónakból vészjelzéseket adtak le, amelyeket a Joseph T. Sloat nevü másik teherhajó észrevett. Azonnal a szorongatott emberek segitségére siettek és sikerült is őket megmenteni.

A DAWES TERVEZET EGÉSZ EURÓPÁNAK JAVÁRA VÁLIK

Mellon pénzügyminiszter európai utjáról visszaérkezve nyilatkozott a Dawes tervezet gyakorlati fontosságáról.

WASHINGTON, szeptember 5. — Mellon pénzügyminiszter a nyár folyamán néhány hetet Európában töltött s most érkezett vissza európai utjáról. Az európai helyzettel kapcsolatos benyomásai kedvezőek voltak. Azzal a benyomással érkezett vissza, hogy Európa rekonstrukciójában a Dawes-tervezetnek nagy és jelentékeny része lesz.

Mellon véleménye szerint a Dawes-tervezet nemcsak Németországot, hanem egész Európát talpra állitja.

Mellon, akinek a londoni konferencián alkalma volt egy csomó tekintélyes európai államférfiuval tárgyalni, az európai helyzetről — épen a Dawes-féle tervezetből kifolyólag — nagyon kedvező benyomásokat szerzett.

A javulás utján.

Mellon benyomásaival kapcsolatban a többi között a következőket mondotta:

— Tavaly óta kétségtelenül nagyon fellendültek a viszonyok. Tavaly még alig lehetett szó arról, hogy az európai államférfiak a szó gyakorlati értelmében megértsék egymást, most azonban az a helyzet, hogy feltétlenül hangsulyozni lehet az államférfiak közötti megértést.

De ez a legbiztosabb jele annak, hogy Európa a javulás utjára lépett.

A londoni konferencián a részt vevők mind arra törekedtek, hogy végre megteremtsék az európai békét s az európai gazdasági rendet. S habár minden egyes megbizott elsősorban azoknak a szempontoknak igyekezett érvényt szerezni, amelyeket saját kormánya hangoztatott és vallott, ugyanakkor arra is törekedtek, hogy az európai helyzetnek általában szolgálatot tegyenek olymód, hogy érvényesitett szempontjaik összeegyeztethetők legyenek a Dawes-féle tervezettel.

Kell-e versenytől tartani?

Az ujságirók ama érdeklődésére, hogy a Dawes-tervezet megvalósitása hátrányára lesz majd Amerika gazdasági kialakulásának, a pénzügyminiszternek ez volt a válasza:

— A kérdés annyiban aktuális, amennyiben több helyről fordultak hozzám ezzel az aggodalommal. Ugy látszik vannak, a kik azt hiszik, hogy akkor, amikor a Dawes-tervezet lehetővé teszi a németországi ipari helyzet fellendülését, ennek a következményeit az amerikai ipari élet meg fogja érezni.

Vannak, akik azt mondják — s ez az egyik érvük, — hogy Németország olcsó anyaggal fogja elárasztani Amerikát.

Az én véleményem szerint a helyzetet nem ebből a szempontból kell megitélni. A fontos az, hogy Németország gazdasági talpraállitásával vásárlóképessé válik s ennek az előnyeit természetesen az Egyesült Államok is meg fogja érezni.

Viszont Németorszg helyreállitása nemcsak ennek az országnak a vásárlóképességét fokozza, hanem általában Európáét s miután Európa sok amerikai mezőgazdasági és ipari cikkre rá van utalva, tehát biztosra lehet venni azt, hogy Európa az eddiginél nagyobb erővel fogja Amerika felé forditani vásárló erejét.

S. Parker Gilbert.

Mellon pénzügyminiszter nagyon helyénvalónak találta azt, hogy a Dawes-tervezettel összefüggésben müködő jóvátételi bizottság élére S. Parker Gilbert, volt pénzügyminiszter-helyettes került.

— Gilbertnek erre az állásra való kijelölése nagyon okos intézkedés volt, — mondotta Mellon. — A multban szerzett tapasztalatai, nagy tapintata s emberismerete egyenesen arra predesztinálja, hogy ilyen fontos tisztséget töltsön be.

Nyilvánvaló, hogy temérdek nehézséggel kell megküzdenie, de nekem az a meggyőződésem, hogy feladatának elsőrendüen eleget fog tenni.

Arra a kérdésre, hogy Amerika közremüködését hogyan itélték meg az európai államférfiak, Mellon igy válaszolt:

— Mind tisztelettel és elismeréssel viseltetnek Amerika iránt s feltétlenül ezzel a közremüködéssel nagyobb tekintélyre tudtunk szert tenni, mint, hogyha politikai eszközökkel avatkoztunk volna bele az európai viszonyokba.

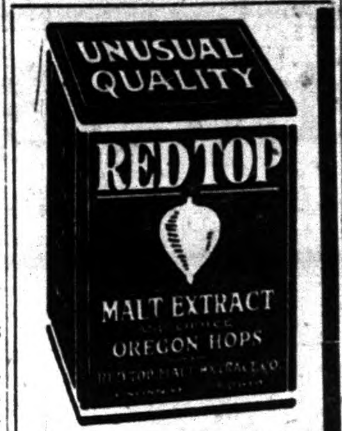

RED TOP MALT EXTRACT a legjobb és legkielégitőbb eredményt nyujtja. — Jótállunk minden csomagjáért.

Red Top KOMLÓ ZAMAT-TAL is készül, ha szereti.

NATHAN GUREN, Agent
423 East 112th St. Cleveland, O.
Phone Eddy 1957-W.

A FARMERHELYZET HATÁSA A POLITIKAI KAMPÁNYRA

A War Finance Corporation igazgatójának nyilatkozata a farmerek kedvező helyzetéről. — Mindinkább javulnak a viszonyok.

WASHINGTON, D. C., szept. 5. — Minden jel arra vall, hogy az amerikai farmerek helyzete fellendülőben van s a farmerek nagy része ezt az előnyös helyzetet részben az okos republikánus politikának tudja be.

A War Finance Corporationhoz befutott levélek egytől-egyig megállapitják, hogy a farmerek meg vannak elégedve a sorsukkal s hogy az elmult három esztendő folyamán soha annyira nem voltak kedvezőek a viszonyok, mint ezidőszerint.

A War Finance Corporation olyan szervezet, amely a farmereknek pénzt kölcsönöz. Már eddig is milliókra rug az az összeg, amelyet a farmereknek rendelkezésére bocsátott.

Ez az az intézmény, amelyre a farmerek pénzszükség esetén mindig számithatnak.

Már most a tényállás az, hogy amikor maga a War Finance Corporation — szóval az az intézmény, amely a farmereknek pénzt kölcsönöz — hajlandó optimisztikusan megitélni a helyzetet, akkor feltétlenül el kell ismerni azt, hogy ennek az optimizmusnak van reális alapja.

Sokan természetesen azt mondják, hogy a republikánus adminisztráció a farmerek elégedettségére valló propagandát öntudatosan terjeszti. Ha ez lenne a tényállás, a hazugságot egykönnyen meg lehetne állapitani, hiszen épen a farmerek azok, akik megcáfolhatnák a kedvező helyeztükre vonatkozó hireket.

De a farmerek, részben szervezeteik utján, részben pedig a War Finance Corporationhoz küldött leveleik alapján épen arról tesznek tanubizonyságot, hogy a helyzettel meg vannak elégedve.

Amellett helyzetük kedvező mivolta mellett szól az is, hogy mind nagyobb számban törlesztik az adósságukat a War Finance Corporationnak.

A War Finance Corporation olyan szervezet, amelyiknek a politikai érdekeltségekhez semmi köze, ennélfogva nem lehet azt mondani, hogy öntudatosan szolgálatában áll a republikánus adminisztrációnak. S az elmult három esztendőben, amikor a farmerek helyzetére vonatkozólag ez az intézmény időről-időre jelentést adott ki, ez az első eset, hogy a jelentés kimondottan optimisztikus hangu.

Eugene Mayer jr., a War Finance Corporation elnöke nagyon konzervativ és nagyon óvatos szokott lenni a nyilatkozataiban. Szerinte az idén North Dakotában, South Dakotában és Montanában negyven millió bushellel több gabonát fognak termelni, mint az 1923-ik esztendőben.

Véleménye szerint a farmerek egyáltalában nincsen okuk panaszkodni, viszont azt is mondja, hogy mindinkább csökken azoknak a farmereknek a száma, akik azzal az indokolt kifogással fordulnak a War Finance Corporationhoz, hogy adósságukat a kellő időben nem törleszthetik.

Republikánus körökben biztosra veszik, hogy a farmerek kedvező sorsának döntő befolyása lesz majd a novemberi választásra.

PÓRULJÁRT MÁSODSZOR A FIATAL BANDITA.

CINCINNATI, O., szeptember 5. Augusztus Schneidertől, az egyik füszer láncüzlet pénzbeszedőjétől nemrég 700 dollárt rabolt el egy fiatal bandita. A jómadár tegnap ismét szerencsét próbált, de ezuttal a kollektor revolvert rántott és bekisérte a banditát a rendőrállomásra.

KIRABOLTÁK A PARKBAN ELALUDT EMBERT.

ELYRIA, O., szeptember 5.— David Roski loraini lakos részt vett a megyei fairen és az esti táncmulatságon. Ugy kifáradt, hogy elaludt a padon. Amikorra felkelt, még villamosra valója sem volt, mert ellopták a pénzét a tolvajok.

Munka Nyáron — Munka Télen

Szép otthont, a világ legjobb termőföldjét, bőséges termést a mindig nehéz pénzen értékesithető kerti veteményekből biztositanak az Ohio Farms Company farmföldjei, a melyek közel vannak piacokhoz, a hol mindent lehet értékesiteni.

Ezeket a farmföldeket a vállalat saját vonatai kötik össze a keletre és nyugatra menő fővonalakkal, a földek határában nagyszerü automobilutak vannak, kitünő ivóviz mindenütt, közel iskolák és templomok. A földek teljesen simák, vetésre készen fel vannak szántva és szakértő gazdászaink minden tanácsot ingyen adnak meg földvevőinknek.

A mi érdekünk az, hogy a farmer boldoguljon, mert a földeket kis lefizetés mellett adjuk el és tiz év alatt fizeti a vételár hátralékát.

A mellett a téli hónapok alatt farmerjeink mindig találhatnak munkát a környéken, a hol állandóan nagy épitkezések vannak folyamatban.

Bővebb felvilágositással szivesen szolgálunk magyar nyelven, ha beküldi az alant látható szelvényt.

Community Farms

THE OHIO FARMS COMPANY
345—346 Leader-News Bldg.,
East 6th & Superior Avenue, Cleveland, O.

COMMUNITY FARMS,
THE OHIO FARMS CO.
345—346 Leader-News Building, Cleveland, Ohio
Tisztelt Urak:—Sziveskedjenek minden vásárlási kényszer nélkül, felvilágositást küldeni azokról a farmokról, a melyeket az ujságban hirdetnek.
Név ....
Cim ....
Város ....
Állam ....

HERRINBEN NEM NYUGOSZNAK

A koroner esküdtszéke meghozta a döntést. — Smithet ujra letartóztatták.

HERRIN, Ill., szeptember 5. — Herrinben még egyáltalán nem csillapodtak le a kedélyek. A lakosság izgatottan, idegesen várja annak a forrongásnak a következményeit, amely mult szombaton volt a városban s a melynek hat ember esett áldozatul.

A Ku Klux Klan tegnap nagy vereséget szenvedett: McGowan koroner nagyesküdtszéke John Smithet, annak a garázsnak a tulajdonosát, ahol az egész baj kirobbant, felelőssé tette Chester Reid haláláért.

Smithet ujra letartóztatták.

Smithet egyszer már letartóztatták ebből az ügyből kifolyólag és nagyon erős bond mellett később szabadlábra helyezték. A koroneri esküdtszék döntésére azonban ujra letartóztatták, fogságba vetették, a hol a nagyesküdtszéki tárgyalásig maradnia kell.

Az esküdtszék jelentése szerint Bud Allison deputy sheriff és Green "Tex" Dunning a harc alatt egymást gyilkolták meg.

Az esküdtszék további jelentése szerint: Otto Rolandot, aki csak nézője volt a harcnak, valamint Dewey Newboltot, egy Ku Klux Klan tagot és Charles Wollardot, egy másik Ku Klux Klan tagot "ismeretlen tettesek ölték meg."

George W. Galligan sheriffnek, a Klan ellenes csoport vezérének emberei közül egy se volt a városban.

Mi lesz Galligan embereivel.

A beidézett tanuk a Klan ellenes csoport embereiről meglehetősen szépen nyilatkoztak.

Ezek a tanuvallomások ellentmondanak az első vallomásoknak, amelyek szerint Galligan és emberei ött álltak a garázs körül s az egész harc tulajdonképen a sheriff kezdeményezésére tört ki.

Galligan és két deputyja azt vallotta, hogy ők hárman azért mentek el a garázsba, hogy lefoglaljanak egy ott levő automobilt. Az automobil lefoglalására utasitásuk volt a biróságtól.

Smithet a sheriffnek kellett volna letartóztatni, mivel azonban nem volt a városban, ezt egyik deputyja végezte el.

AMERIKAIAK A SZENTFÖLDÖN

Amerika nagy sulyt helyez arra, hogy Palesztinában megvédje az érdekeit.

LONDON, szeptember 5. — A Daily Telegraph értesülése szerint már nagyon közel van az az idő, mikor London és Washington tárgyalásokat fog egymással kezdeni a palesztinai amerikai érdekeltségekre vonatkozólag. Ezek az érdekeltségek csak az angol protektorátus alatt levő vidékekre vonatkoznak, főleg Jeruzsálemre és környékére.

Az amerikai kormány igen nagy sulyt helyez arra, hogy a Palesztinában levő iskolai és missiós telepei kellő védelemben részesüljenek.

A lap szerint az amerikai kormány ragaszkodni fog ahoz, hogy konzuli és egyházi képviselőit ugyanolyan jogkörrel ruházzák fel, mint a többi nagyhatalom szentföldi képviselőit.

A KORMÁNYZÓ A KLAN ELLEN

Wisconsin kormányzója felfüggesztett egy ügyészt, aki nem járt el a Klan ellen.

MILWAUKEE, szeptember 5. — Boscobelban, John J. Blaine kormányzó szülővárosában a Ku Klux Klan legutóbb nagy parádét rendezett. A kormányzó utasitotta George B. Clementson Grant megyei kerületi ügyészt, hogy azokat, akik a parádén a zavargást okozták, tartóztassa le.

A kerületi ügyész ennek a rendelkezésnek nem tett eleget.

Ennek következtében a kormányzó a kerületi ügyészt ma reggel felfüggesztette állásától. Ezt az alkalmat a kormányzó felhasználta arra, hogy igen éles szavakkal itélje el a Ku Klux Klan müködését.

Clementson nemcsak, hogy nem tett semmit a zavargás megakadályozására, vagy a tettesek letartóztatására, hanem egyenesen szembeszállt a kormányzó rendelkezésével: egy rendőrt, aki a zavargók közül egyet le akart tartóztatni, felfüggesztette az állásától.

A kormányzó többek között ezt irta abban a levelében, amelyet az ügyészhez intézett s a melyben tudtára adta a felfüggesztését:

"A Ku Klux Klan egy olyan szövetség, amely álarc mögé rejtőzik s igy semmi másnak, mint közveszélyesnek nem nevezhető. A Klan átka a modern civilizációnak és a polgárok békéjének."

A LEGNAGYOBB BÜNTETÉS

Akit kétszer itéltek el életfogytig tartó fegyházra, azonkivül 214 évi börtönre is.

LOS ANGELES, Cal., szept. 5. — Harry J. Dunlap nagyon rosszul járt. Több rendbeli rablás, utonállás és gyilkossági kisérlet miatt C. S. Cray supreme courti biró kétszer életfogytig tartó fegyházra itélte — a kisebb bünei miatt pedig 214 évig tartó összbüntetést rótt ki rája.

Ezek után próbáljon még kiszabadulni a börtönből!

Dunlapot néhány héttel ezelőtt Detroitban fogták el. Elhozták Los Angelesbe a tárgyalásra.

A biró az itélet kihirdetéskor ugy jellemezte őt, mint a legelvetemedettebb gazembert, aki valaha eléje került.

Dunlapot nemcsak, hogy nem törte meg az itélet, de még káromkodott és komisz szókat kiabált a biró felé — mire aztán az örök elhurcolták.

AGYONLŐTTE MAGÁT AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐ.

MARTINS FERRY, O., szeptember 5. — John J. Shaffer, az állami munkáskárpótló hivátal kelet-ohioi osztályának főnöke agyonlőtte magát tegnap helybeli otthonában. Két leánya akadt rá a holttestére.

CZECHO-SLOVAKIA TERÜLETÉRE IS KÜLDHETŐK SZERETET-CSOMAGOK

Örömhir mindazok számára, akik nemcsak Csonka-Magyarország, hanem Czecho-Slovákia területén lakó rokonaiknak, barátaiknak, ismerőseiknek is SZERETET CSOMAGOT akarnak küldeni Karácsony előtt.

Főtisztelendő MARCZINKÓ JÓZSEF passaici róm. kath. plébánosnak rendkivül nagy utánjárással sikerült kieszközölni, hogy az

OKTÓBER HÓ 13-ÁN INDULÓ

KARÁCSONYI SZERETETHAJÓVAL

nemcsak Csonka-Magyarország, hanem Czecho-Slovákia területére is küldhetők szeretetcsomagok.

A küldési dij:

CSONKA-MAGYARORSZÁGRA: 2 dollár csomagonként
CZECHO-SLOVAKIÁBA: 3 dollár csomagonként

Küldési tudnivalók:

JÓL OLVASSA EL! JÓL OLVASSA EL!

1. Minden csomag zsákba, erős vászonba, esetleg megfelelő faládába csomagolandó és egy csomag sem lehet nehezebb 35 fontnál; mindenki küldhet azonban több csomagot is. — Egy-egy csomag 2 lábnál hosszabb és 1 lábnál magasabb nem lehet.

2. Csakis ruhát, fehérneműeket és cipőt, továbbá cukrot, kávét és teát lehet küldeni. Romlandó élelmiszert ne küldjön senki.

3. Aki Csonka-Magyarország területére küld csomagokat, amint azokat póstára teszi, irjon azonnal egy levelet erre a cimre:

HUNGARIAN RELIEF PARCEL
Rev. Joseph Marczinkó
515 East 68 St. (Near Ave. A) New York, N. Y.

Aki pedig Czecho-Slovákia területére küld csomagokat, amint azokat póstára teszi, az irjon szintén azonnal egy levelet a következő cimre:

SLOVAK RELIEF PARCEL
Rev. Joseph Marczinkó
515 East 68 St. (Near Ave. A) New York, N. Y.

Ebben a külön feladott levélben közlendő, hogy mi van a küldött csomagban és mennyi az értéke. Csonka-Magyarország területére szóló csomagok után darabonként 2 dollár, Czecho-Slovákia területére szóló csomagok után darabonként 3 dollár mellékelendő. Ezen összegben az összes költségek, (beleértve a kezelési, biztositási és a csomagoknak a cimzetthez való kézbesitési költségét) bennfoglaltatnak és sem itt, sem az óhazából utánfizetés nem jár.

Aki csomagjait beküldi és az azok után járó darabonkénti 2, illetve 3 dollárt nem küldi be, annak csomagjai nem lesznek továbbitva. A csomagokat Csonka-Magyarország területére pontosan igy kell cimezni:

MINTA

Csonka-Magyarországba:
(Ide jön a küldő neve):
From: JOHN KOVACS
P. O. Box 57
GRAND RAPIDS, MICH.
(Ide jön a cimzett neve):
Kovács Jánosné asszonynak
Avas utca 87. szám
HUNGARY MISKOLC, BORSODMEGYE
(Lent a sarokban ez irandó):
Hungarian Relief Parcel
Rev. JOSEPH MARCZINK
515 E. 68 St. (Near Ave. A)
New York, N. Y.

Czecho-Slovákia területére pedig a következőképen kell:

MINTA:

Czecho-Slovákiába:
(Ide jön a küldő neve):
From: JOSEPH KOHUT
65 Niagara Street
BUFFALO, N. Y.
(Ide jön a cimzett neve):
Pani Kohut Jozefova
TRNAVA,
CZECHO-SLOVAKIA Minska Ulica 10.
Bratislavska Zupa
(Lent a sarokban ez irandó):
SLOVAK RELIEF PARCEL
Rev. JOSEPH MARCZINK
515 E. 68 St. (Near Ave. A.)
New York, N. Y.

4. A cimet a csomagot burkoló vászonra vagy ládára kell tintával, erős, feltünő betükkel ráirni, hogy az minden körülmények között olvasható legyen és a csomagról ne válhasson le. A cimet a csomagra ráragasztani nem szabad.

Készitse el most már csomagjait azonnal és juttassa azokat a fentebb megadott new yorki cimre (a szeretet-akció irodájába és főraktárába). Ne halogassa a dolgot, mert igen fontos, hogy a csomagok idejében beérkezzenek.

kez

Canfield

AZ ÖN szomszédságában levő Canfield Service Stationt kell ÖNNEK felkeresni.

Hajtson be és ismerkedjen meg a Canfieldék emberével.

3216 East 55th Street
East 104th and Miles Ave.
East 71st Street and Fleet Avenue
West 25th St. and Franklin Avenue
Detroit and Belle Avenue
West 25th Street near Archwood Avenue

"Canfield gasolint és a Wm. Penn Motor olajokat használják kizárólag a Szabadság alkalmazottai és a Szabadság vállalat ötvenhárom automobiljukon és trakkjaikon.

Canfield Quality & Experience Oil Co.

CLEVELANDBAN MÁR 1886 ÓTA.

CENTRAL CHEVROLET CENTRAL

Nagy, szabadban tartandó kiárusitás, javitott gépkocsikból. Ezen autók mind kitünő karban vannak, saját jó hirnevünk védi meg a vásárlót. Minden használt kocsit, a vásárlóra nézve, kedvező feltételek mellett adunk el, igy nem érheti Önt kellemetlen meglepetés.

Chevrolet, Ford, Dodge, Reo, Buick és egyéb ismert gyártmányu kocsik rendkivül olcsón kaphatók nálunk.

Engle Rikárd ur, magyar ember, áll ennek a kiárusitásnak élén, keresse fel őt.

Central Chevrolet Sales, Inc.
11615 Buckeye Road, Cleveland, Ohio
210 V

HIRADÁSOK A SZÜLŐHAZÁBÓL

Mi történik Magyarországon? — A Szabadság budapesti szerkesztőségének eredeti tudósitásai

NAGY VESZTESÉG SUJTOTTA A MAGYAR IRODALMAT

— A Szabadság budapesti tudósitójától. —

EGY nagy magyar sziv megszünt dobogni. **Bródy Sándor** lelke fölszállt a magasba.

Elvégeztetett számára a földi élet, az ő elmulása azonban nem most következett be, hanem már évekkel ezelőtt. Jó nehány esztendeje letette a tollat és azóta egy-egy ideges cikkre, meg ha jól emlékszem **egyetlen egy novella megirására** nyult hozzá. **Bródy Sándor az iró abban az áldatlan pillanatban halt meg, amikor nem volt már lelki nyugalma ahhoz, hogy zsenijének nagyszerü megnyilatkozásait papirra vesse.**

Ami azóta történt nem más, mint az emberi árnyék föl és letünedezése ezen a nyomorult sártekén. **Bródy Sándor árnyékát üldözték ki az országból az elfogultak.** Bródy Sándor árnyéka vergődött egyik külföldi szanatóriumból a másikba. Bejárt néhány országot és Olaszhonban egy pillanatra azt hitte, hogy az árnyékát elevenné tudja varázsolni. **Beállott egy kis olasz egyetemen medikusnak** — ahogyan irta Bródy Sándor árnyéka haza azoknak, akik féllő szeretettel kisérték imbolygó utjain. **A fiatalságához akart ezzel visszamenekülni,** az orvosi tanulmányait hagyta abba annak idején az irásért, azt hitte, hogy miután éppen az irás gyötörte meg, ha tehát feláldozhatja multját, — **ujra tizennyolc éves medikus lehet.** Az árnyék tévedései voltak ezek és csak arra voltak jók, hogy **Bródy Sándor folyton a betegségét kémlelje és ezzel a testi szenvedését még inkább elviselhetetlenné tegye.**

Amikor megbékélt itthon a harag, **Bródy Sándor árnya ujra visszatért hozzánk szomoru bolyongásából.** Elment az Otthon Körbe, ahol valamikor ő volt a fénylő nap, ahol mindig lesték megnyilatkozását és ahol a fiatal irók és ujságirók, mint valami fejedelemnek őszinte lelkesedésből állottak szolgálatára. **Bródy Sándor mindig büszke volt szépségére.** Ezer asszony hiusága folytódott bele a lelkébe. Öreg korában nem igen tudták elcipelni fényképészhez. A képesujságok kérték az arcképét, a könyve elé odaakarták bigyeszteni ennek az érdekes koponyának a körvonalait, **mindig csak a tizennyolc éves, huszesztendős fotografiáit adta oda.** Ezzel is meg akarta állitani az időt, amely kérlelhetetlenül dübörgött el fölötte. **Minden olvasónak, minden magyar embernek a huszesztendős Bródy Sándor él az emlékezetében** és mi fiatalok, kik mindig mellette voltunk, még őszülő hajszálait se vettük soha észre, tiszteltük akaratát, alávetettük magunkat parancsának **és hirdettük: Bródy Sándor örökre fiatal fog maradni.** Amikor viszszatért Bródy Sándor árnyéka, nem akartam hinni a szemeimnek. A régi szeretet föllobbanása hajtott feléje, de az asztalánál megtorpantam. Akkor már betegesen érzékeny volt, észrevette a megdöbbenést.

— Ugy-e fiókám, mondottta szomoruan, **nagyon megváltoztam!**

Kezdődött a kegyeletes hazudozás. Összehadartam mindent, de ő csak a fejét rázta, nem tiltakozott, mert a szavak jól estek neki. **Olyan volt neki, mint a mákony, vagy mint a morfium, amelylyel akkor már fájdalmait rendszeresen csillapitotta.** Folyton a betegségéről beszélt és **mindenki egészsége iránt érdeklődött.** Csak ez az egyetlen egy téma érdekelte. Mellékesen odavetette, hogy irni akar, de **mindenki tudta, hogy még egyszer már nem vesz kezébe tollat.** Rembrandt, a nagy festő óriás alakja érdekelte, talán épen ugy, ahogy csodálatos mélységü tónusaiból előrekeödlenek az örökéletnek megőrzött arcvonások. **Egy kicsit ujra csillogott a szeme,** a mikor ez a téma fölmerült, mint ha a tetszhalott iró ujra életre akart volna kelni, de **azután tekintetében megint elaludt a tüz** és érdekesen ötletesen azt fejtegette, hogy **a legnagyobb kincs az egészség.**

Látszott, hogy **ragaszkodik ehhez a muló világhoz,** bármily fájdalmas és kegyetlen is volt az ő számára, legalább az utóbbi időben. Ezt is elvették tőle elvette a végzet, amelyet sohasem tudott kiismerni és amelylyel mindvégig hadakozott. Eltünt az árnyék, de mire utoljára eloszlana a megsemmisülésbe, **egy pillanatra mindenki előtt ujra felvetődik.** Az ujságok, a jó barátok, az ellenségek elmondják róla mindazt, amit eddig magukban tartottak. **Egyetlen egy ujság akadt, a mely három sorban földelte el: "Meghalt Bródy Sándor iró és élt 61 évet."** Ha egy pillanatra fölébredne és elolvasná a lapokat, **ennek örülne legjobban.** Mindig mesterének vallotta a nagy Zolát és szerette, ha magyar Zolának becézgették. Amikor a naturalista irodalom megalapitója meghalt az egyik párisi konzervativ lap ugyanigy bánt el az irófejedelemmel és nem törődve a kegyelettel a gyászjelentésnek ezt a rideg, megvető cimet adta: **"Naturalista vegyes hir"** utána ez következett: **Zóla Emil meghalt.** Bródy Sándor érdekes arcán megjelenne megint egy futó mosoly, amelyet olyan régen láttam ajka körül vibrálni.

Bródy Sándor olyan egyéniség volt a magyar irodalomban, hogy halálánál nem érvényesülhet az a különben általános szokás, hogy a halottról jót vagy semmit sem mondani. **Sirja fölött ujra csatáznak a különféle világfelfogások és ez igy is van rendjén.** Az ellenfelek megbecsülik őt ezzel, mi pedig fiatalok, akiket ő segitett a nyilvánossághoz, egy pillanatra sem tántorodunk meg, amikor a félreértések egész tömege kavarog előttünk. Eger fölött ragyogott ki a csillag, de nekünk Kolozsvárról tünt fel. A büszke Erdély levegőjét hozta és ebben ugy felüdültünk mi pestiek, mintha elhasznált tüdőnket a magas hegyormok fenyőillattal terhes illatában füröszöttük volna meg. Éppen az volt a végzete, hogy **magyar volt, nagyon is magyar.** Meg volt benne **a magyar ur minden jótulajdonsága.** Olyan ur tudott lenni, hogy **ahhoz nem volt elég nemesnek születni.** Bohémnek keresztelték el, pedig csak a **pusztuló magyar dzsentri tükröződött benne vissza.** Lukas volt a keze, hiába hordták neki az aranyat, **kifolyt mindig ujjai között.**

Sok-sok furcsa történet van róla, szeretik ugy feltüntetni, hogy rossz ember volt. **Nem lehetett rossz az, aki maga volt az eleven sziv, minden irásában a szive dobog.** Szeretett cinikusnak látszani, pedig igazán nem volt az. **Sokan elfelejtették lelkének cirógatásait azok, akiket gyöngédsége ezzel a dédelgetéssel megtisztelt.** Néhány meleg szavát lelkemben őrzöm és **vagyunk fiatalok elegen, akiknek ez a Bródy Sándor örökké élni fog.**

Ragyogó volt a fantáziája és **saját magáról is olyan alakot rajzolt, amely nem egyezett azzal a ruhával, amit ebben a földi életben hordott.** Kicsinyes fantáziátlan emberek ezért furcsának találták személyét és részben jó, részben rossz anekdotákban szerepeltették. **Lehet, hogy ezek a viccek egyideig talán ferde megvilágitásba fogják helyezni elmuló alakját, de irásainak vannak olyan sorai, amelyeket zsenije az örökélet márványába vésett.** Ezek megmaradnak, amig magyar él a földön, ezeken nem fog semmit sem fogni a gyülölködés a feledés és az idő vasfoga. **Ezek a sorok fogják megrajzolni mindig az igazi Bródy Sándort.** Az első magyar naturalista regényiró **romantikus volt,** mint ehhez a furcsa országhoz illik.

Most, amikor Bródy Sándor sirjánál állunk, nem illik visszagondolni a kicsinyes elmuló pillanatokra. De valahogy mégis el kell mondanom, hogy amikor utoljára találkoztam vele, beszélt **az amerikai magyarokról is és azt magyarázta nekem, hogy otthon olyan hangos a gyülölet, tehát a régi magyaroknak, az amerikás magyaroknak kellene kinyomatni az uj könyvet.** Tudtam, hogy sohasem fog elkészülni, mondtam, hogy majd tárgyalok róla. Nincs már szükség rá. Bródy Sándor örökre elköltözött erről a földről, ahol fiatal korában olyan tüneményesen ragyogott, ahol önmagával tépelődve támolygott a kétségek között. **Egyszer mellének irányozta a fegyver csövét, meg akart halni, nem tudott.** Most élni akart, **most eljött érte a halál,** mintha még az örök sejtelem is játszani akart volna vele.

Paizs Ödön.

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉG: VIII. TÁNCSICS-UTCA 5. Telefon: József 63—18

BUDAPEST AUGUSZTUS 18

A RENDŐRSÉG eljárása mindenkit megdöbbent, rendkivül sok kifogásolni valót találhatunk rajta, mert mig itt dolgozó idegen honosokat egyre másra utasitanak ki minden különösebb ok nélkül, addig

a letartóztatott bajor és társai

hónapokon keresztül idilli életet élhettek nyugodtan Budapest közvetlen közelében. A korábbi eljárás iratai között ott fekszik **Thylssen** hü fényképe. **Ez a fénykép és személyleirás** adatai is megegyeznek a letartóztatott Försztner személyleirásával, sőt még

a különös ismertetőjelként szolgáló vágott fül is megegyezik.

A rendőrség eleinte mozdulni sem akart azon a cimen, hogy Nagytétény nem Budapesthez, hanem a pestvidéki rendőrséghez tartozik. Ennek az eljárásnak tarthatatlanságát legjobban bizonyitja az, hogy a budapesti ügyészség feje intézkedett, hogy a letartóztatott Försztnert a pestvidéki ügyészség fogházából, ahova letartóztatása után vitték, kisérjék át a budapesti ügyészség fogházába. Az ügyészség felfogása szerint ugyanis az ügy korábbi megelőző intézkedések folytán a budapesti ügyészség illetékességi körébe tartozik. **Kihallgatási jegyzőkönyve alig nehány sor.** A személyadatokon kivül az ügy érdemére vonatkozólag vallomása csupán ennyi:

— **Tagadom, hogy Erzberger gyilkosával azonos lennék.**

A rendőrség még mindig titkolódzik és hivatalos jelentést még mindig nem adott ki. Az máris bizonyos, hogy

Gömbös három bajorja a Kapp-puccs résztvevője politikai menekült, az Erhardt, Ludendorff, Hittler — mozgalmakban sulyosan kompromittálva

menekült ide. Ma egész nap faggatták a letartóztatott bajort a rendőrségen, azonban mindvégig tagadott s csupán annyit ismert be, hogy **politikai okokból tünt el Németországból.**

Tagja volt a Consul-szervezetnek,

amely több politikai merényletet tervezett igy **Ébert** ellen is — fekete listát készitettek — azonban kivitelre nem került a sor, mert közben fölfedezték a titkos társaság sötét terveit. A rendőrség egyelőre nem tud semmit sem rábizonyitani s **bár a bal fülén lévő lőtt seb sulyos ok volna a fogvatartásra,** ma az esti órákban

szabadon bocsájtották Försztner Henriket.

A rendőrség tiltakozása miatt közelebbit az ügy fejleményeiről nem lehet tudni.

A főváros kormánybiztosa

valószinüleg **Ripka** Ferenc gázgyári igazgató lesz, akinek **Rakovszky** Iván belügyminiszter a kormánybiztosságot felajánlotta. Bár Ripka gondolkodási időt kért, a belügyminiszter már megoldottnak tekinti a kormánybiztosság kérdését.

A megőrült bankhivatalnok

késsel támadt a bátyjára. A dolog akként történt, hogy a Hajnal utca 2. számu ház tőzsdebizományosi irodájában **Hollós** Gyula tőzsdeügynökhöz furcsa állapotban toppant be testvéröccse, **Hollós** Béla harminc éves bankhivatalnok. A tőzsdebizományos megkérdezte tőle, hogy miért viselkedik ilyen furcsán, mire Hollós Béla

kést rántott s eltorzult arccal nekirontott bátyjának.

A tőzsdebizományos megrémülve menekült és segitségért kiáltozott. Az utcáról többen s igy **Mészáros** István is segitségére jött. **Dulakodás közben az őrült letépte a rendőr zubonyát,** végül a mentőket is kihivták, akik **kényszerzubbonnyal ártalmatlanná tették a dühöngő őrültet.** A rendőrorvos megvizsgálása után az Angyalföldi tébolydába szállitották a szerencsétlen embert.

Ismét ostromállapot

kihirdetése nyugtalanitja Erdélyt. Ezuttal a VII-ik hadtestparancsnoksága **Temesvár egész területére kihirdette az ostromállapotot,** ami a város lakossága körében rendkivül nagy izgalmat váltott ki. Bár a rendelkezést nem okolták meg, bizonyos, hogy a belpolitikai zavaros helyzet miatt hirdették ki az ostromállapotot.

Leszurta a feleségét a villamoson

Naphár Imre. Az ujpesti villamoson utazott vasárnap délután a feleségével, közben szóváltásba keveredtek, a férfi kést rántott és **szurkálni kezdte feleségét,** a szurások közül egy az asszony tüdejét érte, akit kórházba szállitottak sulyos sebével. A dühöngő férjet őrizetbe vették.

Az öngyilkosok

száma ismét szaporodott. **Hét nő mérgezte meg magát, egy pedig a Dunába ugrott.** Ez a szomoru tény bizonyára nem azt bizonyitja, hogy Budapesten szép, jó és könnyü az élet.

Sulyos verekedés

történt a rendőrség egyik előszobájában. Sulyos szóváltás támadt **Pálmai** Kálmánné és veje, **Borsódi** Sándor között. Tanunként volt beidézve dr. **Sachs** Vilmos s a vita hevében Borsódi a tanut is megsértette. Dr. Sachs erre arcul vágta Borsódit, aki szivbajos rokkant lévén,

elvágódott és eszméletét vesztette,

ugy, hogy végre is támadójának az orvosnak kellett első segélyt nyujtani. Negyedórai élesztgetés után tért magához Borsódi Sándor s ezután került a sor az anyós kihallgatására, aki magánlaksértés miatt jelentette fel leányának férjét.

VIDÉKI PÓSTA

Arad megye

— **Zsaroló áldetektiv.** Egy veszedelmes zsaroló áldetektiv garázdálkodásának vetett véget az aradi rendőrség. Balanescu János állitólagos detektiv hetek óta rettegésben tartotta a ségai lakósokat. Minap pedig Popa Flora cipészhez állitott be és házkutatás cimén több értékes dolgot akart elvinni, majd a tiltakozó cipészt jól el is verte. Popa erre a rendőrséghez fordult, amely a nemsokára elfogott Balanescuról megállapitotta, hogy hamis igazolványokkal dolgozik és nem detektiv, hanem közönséges szélhámos.

Csanád megye

— **Küzdelem a kiskapu előtt.** Nem csak egyedek, de a történelem tanusága szerint többször egész nemzetek is hadba szálltak egy-egy ragyogó női szempárért. A mozgató rugó természetesen mindegyik esetben a mindenható szerelem volt, amely ép oly tettre késztetően hatalmas az igáskocsis szivében, mint akármelyik kinai mandarinéban. Az alábiakban is egy ilyen, női szempárért vivott közelharcról lesz szó. Varga István 20 éves, kemény kötésü makói napszámos legény már egy esztendeje, hogy egy szemrevaló hajadon arcát melengeti a szive mélyén. A napi elfoglaltság miatt csak vasárnap szoktak találkozni s mivel a minap is vasárnap volt, Varga István pontosan megjelent a kiskapuban. De ugyancsak kétfelé állt a füle a meglepetéstől. A leány már javában diskurált Varga régi tánciskolai haragosával, mire Varga szivében egy szempillantás alatt kigyultak az emésztő féltékenység és harag fáklyái s még mielőtt a lányt köszöntötte volna egyenesen haragosának ugrott. De a vetélytárs se vette tréfára a dolgot s ilyenformán formális közelharc fejlődött ki közöttük. Az öklök nem keresték hova csapjanak le. A megrémült leány eleinte csittitani akarta a viaskodó legényeket, mivel azonban egy eltévedt ököl őt is hátba találta, sietve bemenekült a kiskapun. A harc végül is a vetélytárs szégyenteljes, de határozottan hasznos futásával végződött — nyilván azért, hogy ő lehessen — a felperes.

Krassó-Szörény

— **Após, anyós megölték a férjet.** A mult hónap végén történt, hogy Csukás községben egy kutban egy harminc év ökrüli férfi holttestére találtak. A szerencsétlen ember lábára nehéz fatuskó volt kötve, kezei össze voltak kötözve, fején és mellén szurt sebek voltak. A csendőrség előbb nem tudta megállapitani a férfi kilétét, de most teljes fényt deritett a rejtélyes ügyre. Megállapitották, hogy a meggyilkolt ember Corneanu Demeter zgribesti lakós, gyilkosai pedig apósa, Isae Pelencu, anyósa és felesége voltak. Mindhármukat letartóztatták és a lugosi ügyészségi fogházba szállitották. A gyilkosságra már jóelőre elkészültek s egy éjjel, mikor Corneanu elaludt, végre is hajtották. Mindhárman nekiestek és késekkel addig szurkálták, mig csak meg nem halt. Azután összekötözték és elvitték Csukás községbe, ahol bedobták a halottat a kutba.

ÉRTESITÉS

Tisztelettel értesitem Perth Amboy, Woodbridge, Chrome Carteret, N. J. és környéki t. előfizetőinket, hogy az ottani képviselettel Vass Bálint ur van megbizva, hogy a Szabadság részére előfizetéseket és hirdetéseket felvegyen és azokat nyugtázhassa.

Kérem t. előfizetőinket, hogy Vass Bálint urat, kinek cime 434 Smith St., Perth Amboy, N. J., nehéz munkájában pártolják.

Tisztelettel

Karl N. Nándor,
a keleti államok képviselője.
207—212

Szabolcs megye

— **Nyiri bicskás késelése.** Tragikus kimenetelü dráma játszódott le a minap éjjel Nyiregyházán, a bajtársi sporttelep melletti "Nyárfás" mulatóban. Ifj. Bodnár József nyiregyházi kisvasuti kalauz este elment két társával a "Nyárfás" mulatóba. Később a kijárat felé ment valószinüleg azzal a szándékkal, hogy Breckó István villanyszerelőt, aki neki vetélytársa volt, inzultálja. Kimenet egy Erecske nevü köművest a kezébe levő nyitott késével nagy ingerültségében megszurt. Ezután Bodnár a közelben álló Breckót öklével jól mellbe vágta, mire a megtámadott fiatal ember erélyesen rendre utasitotta a kisvasuti kalauzt. A következő pillanatban Bodnár késével sziven szurta Breckót, aki azonnal összeesett s néhány perc mulva kiszenvedett. A gyilkosság után Bodnár részegnek tette magát, de az orvos megállapitotta, hogy szimulál. A gyilkos kalauzt a rendőrség letartóztatta s a nyomozás befejezése után átkisérte a nyiregyházi ügyészség fogházába.

Szilágy megye

— **Lépfene pusztit Szilágymegyében.** Zilahról jelentik, hogy Szilágymegye egyes községeiben már huzamosabb idő óta a lépfene járványszerüleg pusztit a szarvasmarha állományban. A legutóbbi napokban Zilahon lépett fel erősebb mértékben annyira, hogy a községi legelőre küldött állatok legeltetését be kellett szüntetni és istállózásra kellett fogni azokat. A megdöglött állatok mindegyikét felboncolták és a boncolásnál derült ki csak az, hogy az elhullott állatok egyike sem volt lépfene elleni oltóanyaggal beoltva. A lépfenés állatokat megszállott legyek csipéseitől többen vérmérgezést kaptak, akiket sulyos megbetegedésekkel a megyei közkórházban kezelnek. A hatóságok erélyes intézkedéseket tettek a veszedelmes kór továbbterjedésének meggátolására. A gazdák is észbekaptak és most már a baj láttára oltatják állataikat.

ST. LOUISI IRODA:
1204 Herbert Str.
Irodavezető: Nussbaumer E.

Navigazione Generale Italiana
Egyenesen Olaszországba kevesebb mint 9 nap alatt.

Egyenes összeköttetés Közép-Európa minden részébe.
G. CESARE
Indul New Yorkból Génuába Szept. 18
DUILIO
SZEPTEMBER 24-ÉN
Navigazione Generale Italiana Italia-America Ship. Corp. 1 State Street New York.

Tegye utját élvezetesebbé egy kellemes éjszakai uttal az Erie tavon.
(A vasuti jegy érvényes a hajón.)
Ezer és ezer utas mondja, hogy semmiért nem adnák azt a kellemes utat a mi finom gőzöseinken. Jó ágy tiszta szobában, egészséges alvás, kiadós reggeli!
"SEANDBEE"—"CITY OF ERIE"—"CITY OF BUFFALO"
Naponta november 15-ig.
Ind. Clevelandból este 9.00 | East Standard Time | Ind. Buffaloból este 9.00
Érk. Buffaloba reggel 7.30 | | Érk. Clevelandba reggel 7.30
Összeköttetés Niagara Falls, keleti és canadai vonalakkal. Kérje a jegyirodákban a C. & B. jegyeket. Legujabb turista automobil ráta $10.00.
Kérje a Seeandbee összerakható képét és könyvecskénket.
A hatalmas "Seeandbee" 500 láb hosszu és 98 láb 6 inch széles.
The Cleveland and Buffalo Transit Co.
Cleveland, Ohio
Fare $5.50

TÖLTSE A KARÁCSONYT MAGYARORSZÁGON SZERETTEI KÖRÉBEN

Azok számára, akik Mr. A. V. Bisca, társaságunk tisztviselője által vezetett, Magyarországba való nyári társasutazáson nem vehettek részt, a United States Lines egy karácsonyi társasutazást rendez, mely a LEVIATHAN hajóval indul december 6-án New Yorkból.

Minden utas még idejében érkezik szülőföldjére a karácsonyi ünnepekre. Mr. Bisca fogja vezetni ezt a társasutazást New Yorktól kezdve egészen Budapestig.

Olyanok, akik nem amerikai állampolgárok, külön engedélyt fognak kapni, melylyel egy évig Európában maradhatnak és azután visszatérhetnek, a bevándorlási törvény korlátozásaira való tekintet nélkül.

Tiszta, kényelmes kabinok, jó táplálék, figyelmes kiszolgálás, tágas fedélzetsétány, hangversenyek az utazás alatt.

Teljes felvilágositásért irjon azonnal:

UNITED STATES LINES
45 BROADWAY, NEW YORK CITY
Vagy keresse fel a helyi ügynököt.
HOTEL CLEVELAND BUILDING, CLEVELAND, OHIO
Managing Operators for
UNITED STATES SHIPPING BOARD

MAGYAROK AMERIKÁBAN

HIREK AZ ELYRIAI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Közli: Ifj. Kalassay Sándor, lelkész.

Urvacsoraosztás Massena, N. Y.-ban.

Messzefenn New York állam északi részében van Massena, N. Y. kedves kis város, ahol egy pár magyar család is lakik megelégedetten, boldogan. Dolgozgatnak rendesen, a környékbeli népek tisztességesen bánnak velük, tehát panaszra rendszerint nincs ok. De azért érzik ők is a hiányát a lelki gondozásnak. Hogy lelkiszükségüket kielégitsék meghivták ifj. Kalassay Sándor ref. lelkészt, hogy az aratási hálaadási ünnepek alkalmából tartson itt is istentiszteleteket, urvacsora osztást és sirkő avatást.

Egy pár boldog napot töltött e baráti körben az elyriai lelkész a szokásos istentiszteletek megtartása közben. Szombat este bünbánatra megjelentek a testvérek és áhitattal készitgették magukat a másnapi ünnephez. Vasárnap reggel a Methodista Episcopal templomban az angol testvérek szives érdeklődése mellett tartottuk meg az Urvacsora osztást. Elismeréssel kell adóznunk ezen egyház lelkészének és az ő népének, hogy olyan fogadtatásban részesitettek és olyan szivesen adták oda a város legszebb templomát a magyaroknak, amely párját ritkitja ebben a zürzavaros vallásos életben ahol lépten nyomon tapasztaljuk, hogy az egyházak között a féltékenység sokszor az igazi kereszténység rovására megy.

Harmincöten áldoztak meg. A persely pénz 100 dollár volt délelőtt. Ez a pénz már az elyriai ref. egyház pénztárnokának a kezében van és a prezsbytérium hivatalos ülésében határozni fog a köszönet módja felett. Délután begyült 18 dolláron felül, amelyet odaadtunk a templom használatáért azoknak, akik oly jólelküek voltak velünk szemben.

Sirkőavatás.

Templom után kimentünk a temetőbe. Amerikai és magyar selyem lobogók fedték el a sirkövet. Körül csapatokban álltak magyar testvéreink. A temető dombos oldaláról áttekinthetjük az egész várost. Amerre nézünk idegen föld, csak egy parányi helyen, ahol állunk a halál birodalmában vannak magyarok. A temetőben először hangzik magyar ének, "Nincs már szivem félelmére." Először csendül magyar imádság és prédikáció egy magyar 19 éves leány felett, aki azért jött ki nem régen a szülőhazából, hogy itt meghaljon és bánatba döntse öreg édes apját és anyját. Itt halt meg, idegen nyelven temették el, idegen földbe talán nem is nyugodott békén. Édes apja Simon Károly érezte is ezt. Nem pihent addig, amig magyar föliratttal ellátott, leányzó arcképét is viselő hatalmas márvány sirkövet nem készittetett, amelyet magyar pap avatott fel.

Dalárdánk megmozdulása.

A nyári piknikek rendezésében elöljáró ifjaink egyáltalán nem szüntek meg a Dalárda javát előmozditani, de most, hogy a nyári évad elmulófélben van, tervbe vettük, hogy okt. 6-ikán müsoros estélyt rendezünk, amelyen szinre kerül a többiek között egy három felvonásos népszinmü is. A sok szerep már ki van irva és a jövő pénteken kerül kiosztásra. Ifjaink közül azokat akik szereplésükkel az egyházat segiteni akarják kérjük jövő pénteken a Dalárda gyülésére jöjjenek el.

Előzetes jelentés.

A református egyház vezetősége tisztelettel adja tudomássul az elyriai és vidéki közönségnek, hogy szeptember 13-án este fényes szüreti bált tartunk. Az egyház mulatságai mindig a legsikerültebbek szoktak lenni! mert látja mindenki, hogy ott haladás és békesség van. A mulatságot is jellemzi mindig a példás rend és fegyelem, mert a vezetőség mindent elkövet, hogy a duhajkodást kiküszöbölje.

Munkarend a köv. héten.

Csütörtök este, könyörgés.
Péntek este, Dalárda business gyülése.
Szombat este, a prezsbytérium rendes havi gyülése.

MARTINS FERRY-CRESCENT, O.-I REF. EGYHÁZ HIREI.

Nyári iskola.

Nyári magyar iskoláink, melyeket hat helyen tártottunk több mint 200 gyermek számára, szép sikerrel befejeződtek. Legyen mindazoknak, akik a magyar szempontból oly fontos siker kivivásában részt vettek, ezuton is őszinte köszönet.

A szülők pedig legyenek meggyőződve, hogy a legjobb részt választották, mikor gyermekeiket magyar iskolába küldték.

Templom épités.

Crescenti templomunk épitése szépen halad s Isten segitségével néhány hét mulva oly ünnepet fog ülni a környék magyarsága, amilyenben már évtizedek óta nem volt része, amikor kész templomunkat felszenteljük s átadjuk nemes céljának: Isten dicsősége s a lelkek üdve munkálásának. De sokan nem tettek még eleget keresztényi kötelességüknek, s nem hoztak áldozatot e szent célra. Keresztény testvérek épitsük Istenünk hajlékát s adakozzunk szeretettel e magasztos célra.

Cimváltozás.

A lelkész uj cime: 602. N. Fifth st., Martins Ferry, O. Telefonszáma: Martins Ferry 187-M.

Keresztelések.

Augusztus 30-án, keresztelte a lelkész Puskás Lajos és neje, Nagy Mária tiltonvillei lakosok ujszülött fiugyermekét János—Elemér névre. Keresztszülei: Dénes Gedeon és neje, Dénes Sarolta Boggs Run-i lakosok.

Augusztus 31-én nyert a keresztségben Ferenc nevet Harda Ferenc és neje, Szécsi Mária steubenvillei lakosok ujszülött fiugyermeke. Keresztszülei: Hutkai Ferenc és neje, Bacsa Zsuzsánna, tiltonvillei lakosok.

Istentiszteletek.

Szeptember 7-én, két helyen lesz istentisztelet és pedig: délelőtt 10 órakor Crescent, O., és délután 3 órakor Warnock, O., a Presbyterian templomban. Ez utóbbi helyen konfirmáció és ujkenyéri Urvacsoraosztás is lesz s ezuton is felhivjuk reá a környékbeli magyar testvérek figyelmét. Siessenek e napon a megváltó Krisztushoz.

HERAVITA GYÓGYFÜVEI.
Egy csodálatos természetes gyógyszer vérbetegségek, asztma, hurut, köhögés, gyenge gyomor, reuma ellen. Kenőcs nyilt sebek és más bőrbetegségek gyógyitására. Saját készitésü köhögés elleni cukorkáink nagyszerüek. Rendelje meg a cimen:
HERAVITA HERB CO.
Telefon Bittersweet 2556. — 2748 Lincoln Ave. közel a Diverseyhez. Chicago, Ill.

COLONIAL HOTEL
Williamson, W. Va.
A magyarság szives tudomására hozom, hogy a Colonial Hotelt átvettem.
Tiszta és kényelmes szobákról mindenkor gondoskodom.
Kérem a magyarság szives pártfogását.
Bayer Mihály,
TULAJDONOS.
204 6 8 10

MINDEN ÜGYET
pontosan és jól elintézünk. Absztraktokat átvizsgálunk, Real Estate adásvételi ügyleteket lebonyolitunk, kinnlevő követeléseket bekollektálunk. Gyakorlott ügyvédi és közjegyzői iroda.
Francis Tokatsh és Gustave Neuberg
BELMONT és ASHLAND sarok, CHICAGO, ILL.
Telefon: Lake View 9081
Irodánk nyitva reggel 9 órától este 9 óráig. Vasárnap reggel 10 órától délután 1 óráig.
South Sidei iroda:
9250 Cottage Grove Avenue.
208—232

CLEVELANDI K-R-Ó-N-I-K-A

100,000 DOLLÁR KÁRT TETT A TÜZ

Az M. D. Shamman and Company épületében pusztitott a tüz.

Az M. D. Shamman and Co. 1400 West 6th streeti raktárépületében ismeretlen okból tüz támadt csütörtökön este és elégett két óra alatt vagy 100,000 dollár ára ruha.

A sok bál gyapot és selyem kelme nagy füstöt terjesztve égett. A fojtó füst miatt csak felváltva dolgozhattak a tüzoltók.

A tüz a négy emeletes épület második emeletén keletkezett a felcsapott a harmadik és negyedik emeletre is. Az épületben 200,000 dollár ára ruhakelme és játékszer volt elraktározva. A játékszereket a Cleveland Import Company raktározta el.

50-50, MONDTA SILBERT BIRÓ

Kié volt a whisky: Pálé vagy órásé?

Charles Vrana rendőr elfogta a héten Pál Mihályt és Órás Andrást, miután szeszesitalt talált otthonukban, amely a 2168 Franklin avenuen van, ennek a szép boulevardnak négerek, horvátok, tótok, magyarok által lakott ronda részén, amely a W. 25th streettől délre esik s leszalad a dombon a Columbus roadig.

A betyárburdon levő két magyar egyike sem vállalta magáénak az otthonukban talált italt. Pál Órást, Órás Pált nevezte az ital tulajdonosának.

"Amennyire lehet, részrehajlatlan leszek, mondotta Silbert biró, megfelezem a birságot. 50 dollárt és perköltséget fizetnek fejenként."

IGAZAT VALLANI KIFIZETI MAGÁT

A valló betörő 2 évet, a tagadó cimbora meg 5 évet kapott.

George P. Baer megyei biró törvényszékén okosabb dolog bevallani az elkövetett bünt, mint tagadni. Bebizonyult ez két két jó cimbora esetében.

Mike Kus buffaloi (N. Y.) illetőségü suhanc bünösnek vallotta magát betöréses lopás elkövetésében s Bear biró elitélte 2 évi fegyházra. A cimborája, Mike Kosefsky lakewoodi lakós tagadta bünösségét, tehát esküdtszék elé került. Az esküdtek bünösnek találták, mire a biró elitélte 5 évi fegyházra. Kosefsky ugyancsak bánja, hogy nem követte Kus példáját.

Kosefsky rovott multu ember s Lorainban is látni akarják 1500 dollár ára ruhanemü ellopásáért.

Hasonló volt Sanford Butler 30 éves csavargó és cimborájának, Percy Sullivannak esete. Rablómerényletet követtek el egy E. 6th streeti cipőüzletben s elvittek 53 dollárt.

Butler tagadott. Azt mondotta, hogy sohasem látta Sullivant s nem ő volt az, akivel Sullivan elkövette a rablást. Az esküdtszék azonban bünösnek találta. Sullivan, a mindent bevalló rabló tiz évet kapott, Butlert pedig tizenegy évre itélte el a biró: tiz évre a rablásért, egy évre a hamis vallomásért.

Szezonmegnyitó ŐSZIRÓZSA BÁL!

A clevelandi Magyar Kulturkör Szeptember 7-ikén, vasárnap este saját helyiségeiben nagyszabásu ŐSZIRÓZSA BÁLLAL nyitja meg az őszi idényt, a mire ezuttal is meghivja a Klub barátait. Ruhatár 50 cent. A zenét Klimkó Elemér zenekara szolgáltatja.

208 210 V

SAWICKI BIRÓ FÜGGETLEN JELÖLT

A két éves megyei birói állásra pályázik. — November 4-én a birói szavazócédulán lesz a neve.

Joseph F. Sawicki, a városi törvényszék birája, aki a jelöltválasztás alkalmával 76 szavazattal kevesebbet kapott mint ellenfele, Carl V. Weigandt megyei biró, akivel együtt jelölt volt a négy éves megyei birói állásra (Common Pleas Court, 4 year term), mégis csak jelölt lesz a megyei birói állásra november 4-én.

Beterjesztette már 4,583 szavazó aláirásával támogatott kérvényét, hogy tegyék nevét a két éves megyei birói állásra pályázók neve közé a birói ticketen.

Sawicki biró igy ellenfele lesz Walther McMahon, James B. Ruhl és Adrian G. Newcomb megyei biráknak, akik az Ügyvédi Kamara által ajánlott jelöltek.

Állami törvény tiltja, hogy valamely jelölt függetlenül pályázzon ugyanarra az állásra, melyre pályázott a jelöltválasztásnál és megbukott. Sawicki ezért kénytelen volt a hat éves birói állás és a két éves birói állás közt választani, hogy pályázhasson.

HUSÜZLET ÁTVÉTEL — West 44 és Franklin sarok

Husüzletet Császár János átvette.

Ugy a régi vevőinek mint a W. 44-ik utca környéki magyarságnak szives támogatását kéri. Elsőrendü friss husáruk, csirke állandóan. Figyelmes kiszolgálás.

West 44 és Franklin sarok

ÉRTESITÉS AZ ÖSSZES HÁZTULAJDONOSOKNAK

A bankok és Building Loan intézetek felszólitották Önt, ha tőlük kölcsönt vett fel, hogy szélvihar (Tornado) ellen is szerezzen be biztositási kötvényt és azt hozzájuk juttassa el.

Irodánk 34 év óta foglalkoik biztositással és igy felajánlja szolgálatát a szélvihar (tornádó) ellen való biztositásnál is. A fizetendő dijak nagyon csekélyek és a biztositó társulatunk a legcsekélyebb kárt is azonnal megtérit.

Keresse fel irodánkat és intézze el velünk ezen szélvihar (tornádó) elleni biztositást és mi az Ön ügyét elintézzük annál a banknál, illetve Building Loannál, amelyiknek tartozik.

Intézkedjék azonnal.

Weizer János és Fiai
8937 Buckeye Road, Cleveland, O.

210

HALÁLRAGÁZOLT ASSZONY S LEÁNY

Az automobilok áldozatainak száma egyre szaporodik.

A forgalomnak halottjai, sebesültjei, nyomorékjai egyre szaporodnak. A legujabb kis halott a 9 éves Albina Rodella, akit a 7507 Aetna roadon levő otthona közelében gázolt halálra egy gépkocsi. Amikorra a St. Alexis kórházba érték vele, már halott volt.

Szerdán este is megölt az autó egy asszonyt, a 37 éves Mrs. Carrie Kohlert, aki az 5418 Bridge avenuen lakott. A 26 éves John Weiss 1354 W. 11 th streeti lakos autóján ült a szerencsétlen asszony. Az automobil nekiszaladt egy villanyvezetéket tartó oszlopnak. Mindketten megsebesültek, de Weiss sérülése nem sulyos.

A Szent István Betegsegélyző Egylet és Mükedvelő Köre SZEPTEMBER 14-ÉN délután fél 3 órai kezdettel nagy diszfelvonulással egybekötött

SZÜRETI BÁLT rendez a Luna Parkban.

A Parkban két programm lesz, délután és este és a nagy teremben tánc. Három zenekar fog játszani, este teritett asztaloknál vacsora. Szőllőlopás, próbaházasság.

Belépő jegy 50 cent, gyermekeknek 15 cent.

Ha jól akar mulatni, jöjjön el a családjával.

Tisztelettel A Rendezőség.
208 210 212 215

NÓTÁS SZÜRET

Szeptember 7-én, vasárnap a Bohemian kerthelyiségben, 4310 Clark Avenue.

A Clevelandi Magyar Munkás Dalárda szeptember 7-én délután 2 órai kezdettel, a Clark Ave. 4310 szám alatt levő Bohemian kerthelyiségben Nagy Szüreti Mulatságot rendez. Szőlőlopás. Must. Körmagyar. Brenkács 14 tagu zenekara. Belépő jegy 50 cent.

203 208 210

SZÜRETI BÁL!

Az Ágost. Evang. Oltár Egylet Szeptember hó 14-ikén tartja szokásos Szüreti bálját, 8023 Rawlings Ave. levő iskolahelyiségben, melyre ugy a hittestvéreinket és az összmagyarságot szeretettel hivjuk meg. Belépő ticket személyenként 35c. Három nyeremény lesz kiosztva: 1. Nyeremény a legjobb táncosnak. 2. Nyeremény a legtöbb szőllőlopás megfogónak. 3. A ki legtöbbször megesküszik. Kérjük szives pártfogásukat

A Bizottság.
210 212 216

MAGYAR EMBEREK JUTOTTAK FONTOS TANÁRI ÁLLÁSBA

Dr. Andrássy Jenőt a daytoni egyetemre és Dr. Hoskó Istvánt a clevelandi Cathedral Latin iskolába nevezték ki tanárnak.

A magyar értelmiség lassan bár, de annál biztosabban kezdi immár elérni azt a sikert és elismertetést Amerikában, amely a szinvonalánál fogva megilleti.

Ennek a megérdemelt elismerésnek megnyilvánulásaként most ismét két magyar embernek sikeréről számolhatunk be.

Dr. Andrássy Jenőt, aki annak idején a szegedi állami felső kereskedelmi iskolában a kereskedelmi jogot és nemzetgazdaságtant esztendőkön keresztül nagy sikerrel tanitotta és aki az utóbbi esztendőben Clevelandban az itteni Cathedral Latin High Schoolban a latin és német nyelvnek, valamint világtörténelemnek tanára volt, jól megérdemelt előléptetésben részesitették, amennyiben a daytoni egyetemre a görög, latin és neveléstan tanszékre nevezték ki.

Dr. Andrássy Jenő már el is utazott uj állomáshelyére, ahol bizonyára szintoly nagy sikereket fog elérni, mint aminőket clevelandi tanársága során elért.

Ugyanekkor az ő távozásával megüresedett tanszékre a clevelandi Cathedral High Schoolban a Szabadságnak hosszu esztendőkön keresztül népszerü munkatársát, Dr. Hoskó Istvánt nevezték ki.

Dr. Hoskó István az iskolában a latinon kivül a franciát, németet és az amerikai alkotmányjogot is tanitani fogja.

Dr. Hoskó egyetemi tanulmányait Budapesten, Párisban és Kolozsvárott végezte el. Kolozsvárott szerezte meg jogi és államtudományi oklevelét és Budapesten tette le az ügyvédi vizsgálatot. Azután ügyvédi joggyakorlatot folytatott Kalocsán, ahol hosszabb ideig az érseki uradalmi ügyészség irodavezetője is volt.

Amerikában léte alatt csaknem állandóan ujságirással kereste kenyerét. Hosszu éveken volt a Szabadság munkatársa és közben a Plain Dealernek és a Pittsburgh Postnak is dolgozgatott.

Columbia Lemezek Főraktára

FLEISHER TESTVÉREK
2846 LORAIN AVE.
CLEVELAND, O.

IGAZI MAGYAR ÜZLET
VIDÉKIEK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLUNK

A MUNKÁSDALÁRDA SZÜRETIMULATSÁGA

Holnap lesz a nagysikerünek igérkező mulatság a Bohemian Hall árnyas kertjében.

A Clevelandi Magyar Munkás Dalárda holnap tartja nagy szüreti mulatságát a Clark avenuei Bohemian Hall tágas kerthelyiségében, amelyben szép, fedett tánceterem várja a vidám magyarokat.

A Munkás Dalárda tagjai és barátai, a west sidei magyarok, de az East Sideről is igen sokan készülnek a mulatságra, ezuttal tüntetően, mert meg akarják cáfolni azt a rosszakaratu hiresztelést, hogy a Dalárda elhidegitette magától a közönséget a zártkörü piknikjén történt zavargással. Kiderült, hogy azon a pikniken a Dalárda vigalmi bizottsága mindent elkövetett a zavargás megakadályozására a Dalárda tagjaival együtt s a békebirót csak hivatlan vendégek, bootleggerek bántalmazták, kergették meg.

A holnapi szüreti mulatságon, amely már délután 2 órakor megkezdődik, huszonnégy magyar ruhás pár mutat be magyar táncokat. A zenét Brenkács János vajda tizennégy tagu zenekara szolgáltatja.

Köszönetnyilvánitás.

A West Sidei Szüz Mária Magyarok Nagyasszonya római kath. Betegsegélyző Egylet köszönetet mond mindazoknak, akik a megtartott nagy "Bazár" siikeréhez bármilyen formában hozzájárultak. A bazáron kisorsolt tárgyakat a következők nyerték meg. A Victrolát Kormány Emma, lámpát Csuhaj Imre, ezüst tea készletet Szakonyi Sándor, edényt Steczik Jánosné, vasalót Molnár Sámuelné.

Tisztelettel
A Rendezőbizottság.
210 V

PIKNIK! PIKNIK!

A Verhovay Betegsegélyző Egylet 233-ik fiókja szeptember hó 7-én nagyszabásu Pikniket rendez a Mirona Parkban. A State Road káré végállomástól jobbra a Berea Roadon Fedett tánceterem, kitünő zenekar, ételek, italok és hüsitőkről a rendezőség gondoskodik. Az összmagyarságot tisztelettel hivja meg

A Rendezőség.
208—210

EMPIRE
EGÉSZ HÉTEN
NAGYSZERÜ LÁTVÁNYOSSÁG
"LAFFIN THRU"
A humoros Chas. (Klutz) Country a főszerepben.
208—210

BIZTOSITÁS

Legelsőrangu biztositás Tüz és Tornádó (szélvész) ellen, a mely most különösen fontos, ugyszintén automobil és üvegtábla biztositással szolgálunk olcsó ártételek mellett.

Mindennemü közjegyzői okiratok szakszerüen kiállittatnak

E. Reich és Fia
8719 Buckeye Rd Cleveland, O.
Alapittatott 1889-ben.

210 212 214 216 222

PIKNIK?

Rendezi
A Szent István Lovag Osztály, amerikai csapat Szeptember 7-én, vasárnap a Mészáros Farmon

Erre az őszi mulatságra szeretettel hivjuk meg a magyar fiatalságot, no meg az öregeket is. A zenét a népszerü Kaczur zenekar szolgáltatja. Gondoskodva van ételekről, hüsitő italokról, továbbá nagyszerü játékokról.

Utirány: Vegye a Rapid Transit Moreland feliratu kárét a végállomásig és szálljon át a Chagrin Falls kárára és a Stop 26-nál szálljon le. Truckok indulnak a Szent Erzsébet Halltól, 9 órától 2-ig, minden fél órában fog indulni.

203 210

KUGLIZÓ MEGNYITÁS!

Tudatom a nagyérdemü közönséggel, hogy a jól ismert Vajda-féle kuglizó pálya, a nyári szünet után ujra megnyilott. Tisztelettel

VAJDA LÁSZLÓ, tulajdonos
3127 Lorain Ave., Cleveland, O.
209—210

Tisztelt munkástárs! ön talán még nem tudja, hogy kinél csináltassa meg, ha elreped a viz csöve, ha a gáz folyik, vagy ha e'dugul a szur. Keresse fel Joseph Szakácsot! Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, figerolok uj házakra is.

JOE SZAKACS
2879 Woodhill Rd. Cleveland, O.
210 12 14 16 18 20 22 24 26 28

ÜZLETMEGNYITÁS

Ezuton tudatom ismerőseim és barátaimmal, hogy e hó 6-án, azaz szombaton az E. 89 St. 2642 szám alatt

Grocery és Butcher üzletet nyitok.

Kérem a magyarság szives pártfogását. Tisztelettel

TOMA JÁNOS.
209 210

A LEGSZEBB FAJTAJU
DISZ BOKROK
és növények közül már lehet válogatni. Diszitse fel háza udvarát és kertjét. Megtekinthető a nevelő földjén, a North Woodland Roadon és a Richman Road sarkán levő templom mellett.

John Horváth kertésznél
Levél cime:
3048 EAST 128 STREET,
CLEVELAND, O.
210

Rovatvezető: FRANK IMRE.

A Feador lemondta a mérkőzést, helyette a White Motorral játszik az Ifjusági. — A Turul az Athléták ellen.

A Feador közbejött akadályok miatt az Ifjuságival vasárnapra tervezett mérkőzését lemondta s igy az Ifjusági a Feador helyett a White Motorral fog mérkőzni. A clevelandi közönség nagyon jól ismeri a White Motort. Hosszu éveken keresztül a White volt a magyar csapatok legfélelmetesebb ellenfele. A Clevelandi Liga bajnokságát többen megnyerték, ugyszintén a Labor Cupot és az Ohio State bajnokságot is.

Az Internationális Liga megalakulása előtti években, amidőn a magyar csapatok is a Cleveland Ligába tartoztak s nem egy esetben, különösen az Athléták, a bajnokság komoly jelöltjei voltak, rendesen a White tartotta fel őket, amennyiben a White elleni döntő mérkőzést rendesen elvesztették.

A vasárnapi mérkőzés rendkivül érdekesnek igérkezik. A White öreg ágyuit uj erőkkel pótolta, a mit könnyen megtehetett, mert az elmult hónapokban mintegy öt játékost kapott Angliából s igy a mennyiben képes lesz játszani, elsőrangu csapatot fog a mezőnybe küldeni.

Az Ifjusági összeállitása a rendes lesz s remélhetőleg ez az összeállitás most is be fog válni.

A mérkőzés pont 3 órakor kezdődik. Előzőleg az Ifju Munkások west sidei csapata fog mérkőzni az Ifju Munkások east sidei csapata ellen. Az előmérkőzés 1 órakor kezdődik.

Belépti dij 50 cent, nők részére 25 cent.

Winton pálya.

Az Athléták és Turul vasárnapi mérkőzése felé fordul most az egész clevelandi magyar közönség érdeklődése. A legfontosabb tényező természetesen az összeállitás kérdése s e tekin-

Topits József diplomáciai homályba burkolódzik s csak annyit hajlandó elárulni, hogy tiszta magyar legénységgel veszi fel a küzdelmet.

Nagyon örvendetes, hogy végre az Athléták is képesek egy tiszta magyar csapatot kiállitani, de hogyha csak Topitsnak nem sikerült egynéhány uj "csillagot" felfedezni, nem hisszük, hogy a jelenlegi magyar játékos anyaggal képesek lesznek győztesen megállani a helyüket a jelenleg kitünő formában levő Turul ellen. A Turul még az elmult hét folyamán is egy uj játékost szerzett Willbour személyében. Willbour csak a napokban érkezett meg Svédországból, ahol több izben játszott mint hátvéd a svéd válogatottban s mint ilyen Budapesten is játszott.

Kétségtelen, hogy ha formában van, ugy rendkivül megerősiti az amugy is kitünő összeállitásu Turult.

A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik. Belépti dij. 50 cent, nők részére 25 cent.

PAKOLT BE CIPŐT IS az óhazába menő csomagba?

Száz meg száz pár férfi, női és gyermekcipőt és félcipőt ajánlunk most a nagyközönségnek és különösen leszállitott árakat nyujtunk azoknak, akik ezeket a cipőket az óhazába akarják küldeni a legközelebbi szeretethajóval.

JÖJJÖN KORÁN.

ÁRAINK: 55c és 75c és 95c. $1.45 és $1.95

NOVY SHOE STORE
8325 Woodland Avenue, Cleveland, O.
210 212 214

ATLAS **5%**

kamatot fizetünk minden megtakaritott összegről a betevés napjától kezdve a kivevés napjáig.

$1 dollárt vagy bármily összeget megőrizni szivesen fogadunk.

Betéteket bármikor elfogadunk vagy kifizetünk.

Vagyonunk több mint $5,000,000.00

Főiroda:
Broadway az 55. utcánál
Capital Fiók:
5211 Fleet Avenue
Magyar negyedi Buckeye Fiók:
8935 Buckeye Road
WEIZER JÁNOS, alelnök
VILYUS JÓZSEF, a-titkár.

— 384 —

az a vér, amelyet ontottál... a tüzes láva, amely helyébe feltünt, az a lelkimardosás, amelyet szenvedned kellett volna, hogy Isten, kinaidon könyörülve magához szólitson és részesitsen a bocsánat kimondhatatlan gyönyörében. De... nem, nem, ez intések hasztalanok... bünbánás helyett, iszonyuan káromlod az Istent... Jaj, ez az örökös küzdelem vérengző vágyaid és a tehetetlenséged közt, ez az örökös küzdelem borzasztó sorsra kárhoztat... Szegény nyomorult!

Rodolphe hangja izgatott lett.

Egy percre elhallgatott, mintha a felindulás és a rémület erőt vettek volna rajta...

Az Iskolamester hajszálait érezte ég felé meredni.

Mi lehet az a sors... amely még hóhérját is megindítja!!?

— A sors, mely reád vár, olyan borzasztó — folytatta Rodolphe — hogy Isten, ha kérlelhetetlen és mindenható boszujában azegész emberiség büneit benned egyedül akarná megbüntetni, nem gondolhatna ki irtózatosabb büntetést... Jaj neked!... Jaj neked!...

Az Iskolamester e percben élesen felsikoltott és ez irtózatos álomból fölrezzent.

(Az első kötet vége.)

— 381 —

forog és arca az Iskolamesterrel szembe áll. Ekkor meredten néz a kisértet, két üveges, átlátszatlan szemeivel... Szederjes ajkai mozognak...

Az Iskolamester messze van a nőtől és ez mégis fülébe zugja: glu, glu, glu... és e szavakat sajátságos hanggal kiséri, mint amilyennel a vizzel csorhultig telt palackba még vizet töltenek.

A bagoly ismétli:

— Glu, glu, glu... és szárnyaival csapkodva, kiáltja:

A St. Mártoni csatornabeli nő!.. gyilkos... gyilkos... gyilkos!

A látvány eltünik.

A véres tó, amelynek másik partján Rodolphe mindig az Iskolamester szeme előtt áll, feketés érc-szint ölt aztán ujra vörös lesz, mintha egy folyó égetőkemence volna, amilyen olvasztás közben az érc. Aztán ez az egő tó emelkedik... emelkedik... az ég felé... mint valami roppant tüzoszlop.

Nemsokára a láthatár tüzes folyó vaskként izzó lángtenger.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERES, BUTOROZOTT SZOBÁK, KIADÓ LAKÁSOK 20 szóig egyszeri közlés 60 cent, háromszori közlés $1.50; husz szón felül minden további szó közlésenkint 3 cent.

HÁZASSÁGI HIRDETÉS egyszeri közlés $1.00; háromszori közlés $2.75, husz szón felül minden szóért közlésenkint 5 cent.

LEVELEZÉS, ÜGYNÖKÖK KERESTETÉSE, MUNKÁT NYER, ELADÓ vagy BÉRBEADÓ FARMOK, HÁZ vagy ÜZLET VÉTELE ÉS ELADÁSA, ÜZLETI ALKALMAK, TÁRSAT KERES, 20 szóig egyszer $1.00; háromszor $2.75; 20 szón felül minden szó közlésenkint 5 cent.

Nagyobb betükből szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó. APRÓ HIRDETÉS ELŐRE FIZETENDŐ.

Csak egy téves közlésért felelünk.

Kis hirdetéseket felvesz a Szabadság főirodája; 700 Huron Road, Cleveland, Ohio. Telefon: Main 7650.

A Szabadság fiókirodái:
8718 BUCKEYE ROAD, Telefon: Cedar 622.
2609 LORAIN AVE. — Telefon: Lincoln 4932.

MUNKÁT NYER — FÉRFI

ÉPÜLETLAKATOSOK. rácsmunkások, akik kovácsolni is tudnak, jó, állandó munkára, igen kellemes műhelybe felvétetnek. THE ROSE IRON WORKS 1540 East 43-ik utca. Cleveland, O. Superior és Payne Ave. között. 210 V 211

CARPENTERT keresek, ki a ház alakitást, tökéletesen érti, tartós munka. Jelentkezni 1894 W. 47th Str. Cleveland, O. 209 10 V

BUTCHER azonnal fevétetik. Jelentkezen 2642 E. 89 Str. Cleveland, O. 209 10

KOVÁCSOT keresek, a ki ért az acetilennel való forrasztási munkához. Ügyes embernek nagyszerü alkalom. Jöjjön este 7 és 8 között erre a cimre: 3433 East 119-ik utca. Cleveland, O. 209 10 V

CSAK ELSŐOSZTÁLYU, óházában tanult épületlakatosok azonnal felvétetnek. Koeber & Medgyesy 1528 East 49-ik utca. Superior vagy Payne Ave. villanyos. Cleveland, O. 208—10

SZÉNBÁNYÁSZOKAT KERESÜNK. 5—6 láb magas szén, nyitott lámpákkal dolgozunk, gáz nincs, dolgozunk mindennap. Munkazavar nincs. További felvilágositást Mr. Joseph Szepessy ad. 8911 Buckeye Road, este 6—8 óra között, Cleveland, O. 208—210

FARMMUNKÁHOZ értő házaspárt keresünk farmára. Tudakozódni e cimen lehet: 6311 Kinsman Road. Cleveland, O. 208—210

SALESMAN

Intelligens magyar uriember Salesman-nek jó fizetéssel felvétetik. STANDARD BUILDING CORP. 1500 Real Estate Exchange Building Detroit, Mich. 205—210

MUNKÁT NYER — NŐ.

MAGYAR asszony beteg mellé azonnal felvétetik. Csak olyan jelentkezzen, ki főzni tud. 10306 Lamontier Ave. Cleveland, O. 210

EGY LEÁNY általános házimunkára felvétetik. Jelentkezni 11115 Berkshire Ave., közel a Lakewiev Rd.-hoz. Cleveland, O. 210 V 11

NŐKET KERESÜNK, a kik valamit beszélnek angolul vagy németül és packing house munkához értenek. V. Honeymoon Freed Products Co., 1445 Davenport Ave Cleveland, O. 210 V 11

SZAKÁCSNÉT azonnali belépésre, állandó munkára, kitünő fizetéssel alkalmazunk. Bővebb felvilágositásért irjon: J. M. Manheimer, Box G. Cambridgesprings, Pa. 209 10 V

IZRAELITA vagy keresztény magyar leányt keresek általános házi munkára és főzni. 15529 Euclid Avenue. East Cleveland villanyos. Telefon Eddy 7124. Cleveland, O. 209 10 V

LEÁNY vagy asszony általános házi munkára felvétetik. Érdeklődni a Szabadság irodájában 8718 Buckeye Rd. Cleveland, O. 208—

JÓ MAGYAR szakácsné elsőrendü restaurantba felvétetik jó fizetés mellett, referencia okvetlen megkivántatik, jelentkezen vagy irjon Rapaport Restaurant. 1321 5th Ave. Pittsburgh, Pa. 208—10

MUNKÁT KERES — NŐ.

KÉT ÜGYES leány vagy fiatalabb asszony általános konyhamunkára azonnal kaphat alkalmazást. Wohl's Restaurant, 1280 West 3rd Str. Cleveland, O. 208—10

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG.

3805 BAILEY AVEN egy üzlethelyiség, mely alkalmas bármilyen üzletnek, kiadó. Hivja fel Hemlock 13. Érdeklődni 10025 W. Madison Ave. Cleveland, O. 210 V 11

ÜZLETHELYISÉG, mely alkalmas szabóüzletnek, kiadó. Olcsó rent, 608 Literary Rd. Cleveland, O. 210 V. 11

KIADÓ LAKÁSOK.

EGY SZOBA, konyha, mindennel ellátva kiadó. 2200 W. 38th Str. Cleveland, O. 210

4 SZOBA, fürdő, villany, padlás, emeleti lakás, jobb családnak kiadó. 2066 W. 50th Str. Cleveland, O. 210

5 SZOBA, fürdő, villany, pince, mosoda, magányos házban kiadó, rent $35. 1952 W. 52nd Str. Cleveland, O. 210 V

3 SZOBÁS földszinti lakás, gáz, viz, pince, padlás, closet, fürdő bent, kiadó. 2920 E. 91 Str. közel a Magyar Házhoz, Cleveland O. 210

4 SZOBA, konyha, fürdő, villany, pince, földszinti lakás kiadó. Érdeklődni a virágüzletben. 4319 Lorain Ave. Cleveland, O. 210 V 11

5 SZOBÁS emeleti lakás, fürdő, villany, padlás, pince, mosoda, kiadó. Rent $35, garageval $40. 4015 Whitman Ave. Cleveland, O. 208—10

MAGÁNYOS házban, 3 szoba, konyha, fürdő, villany, gáz bent, kiadó, közel a Fulton Roadhoz. 3611 Storer Ave. Cleveland, O. 208—10

4 SZOBA, fürdő villany emeleten. 4003 Bridge Aven kiadó. Érdeklődni 1892 W. 44th Str. Cleveland, O. 207—10

AZ EAST 127-ik utca és Buckeye Rd. sarkán modern 5 szobás lakás kiadó. Telefon Randolph 1871. Cleveland, O. 208—10 V 211—13

BUTOROZOTT SZOBÁK.

BUTOROZOTT szoba, fürdőhasználattal kiadó. 3909 Clinton Ave. Cleveland, O. 210

URI-CSALÁDNÁL egy butorozott szoba villanyvilágitás, fürdő és telephon használattal rendes embernek kiadó. 10322 Crestwood Ave., közel a Woodhill 105 keresz...

BUTOROZOTT SZOBÁK.

EGY FINOM tiszta butorozott szoba kiadó, mindég melegviz, fürdő, villany és telefonhasználattal, idősebb nőnél Woodhill Ave. és Kennedy Ave. sarkán az üzlet felett. Cleveland, O. 110

EGY BUTOROZOTT szoba, fürdő és villanyhasználattal, tisztességes fiatalember részére kiadó. 1917 W. 50th Str. Cleveland, O. 210 V 11

UJONNAN butorozott nagy hálószoba egy vagy két fiatal embernek, villany és fürdő használattal, esetleg reggelivel kiadó. 11923 Buckeye Rd. emelet. Cleveland, O. 210 V 11

BUTOROZOTT szoba magányos nőnél, egy vagy két jobb nő részére kiadó. 3605 Siam Ave. Cleveland, O. 209 10 V

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba villany és fürdőhasználattal egy vagy két intelligens férfinek vagy házaspárnak kiadó. White 2783 East 79 Str. Rawlings utca sarok. Cleveland, O. 209 10 V

BUTOROZOTT SZOBÁT KERES.

BUTOROZOTT szobát konyhahasználattal keres magányos asszony 5 éves kis fiával, ahol őt napközben gondoznák. Cim: Jó otthon, 8718 Buckeye Rd. Cleveand, O. 209 10

MAGÁNYOS EMBER különbejáratu butorozott szobát keres a West vagy az East Sideon, levél cim J. V., 2609 Lorain Ave. Cleveland, O. 209 10 V

HÁZASSÁG.

FIGYELEM! 23—28 éves leányokkal óhajtanék megismerkedni házasság céljából. Nekem van 3500 dollárom. Hozomány ha van jó, ha nincs ugy is jó, csak háziasan nevelt leányok irjanak a keleti államokból. Nem lehet kisebb 5 és fél lábnál. Cim: Barna legény R. F. D. Box 62 a. Ney, O. 208—10

KERESTETÉS.

MÁTÉ FÖLDY kedves barátom légy szives tudasd cimedet. John Zurasky, Lincoln Hill, Washington, Pa. 208—10

Keresem VINCE GYULA, vasmegyei ill. Utoljára W. Va.-ban vagy Kentuckyban bányászplézen tartózkodott. Kérem a róla tudókat engem értesiteni. Tóth Pál József, 720 W. 15th Str. Gary Ind. 207—13

ELADÓ TÁRGYAK

2 HÁLÓ, egy ebédlő berendezés, varrógép, könyvszekrény, jégszekrény, hazai toll, elutazás miatt eladó. 2621 Lorain Ave. Cleveland, O. 210

4 SZOBA butor egyben, jutányos áron eladó. Megtekinthető bármikor. 9204 Steinway Ave. Cleveland, O. 210 V 21

ELADÓ egy főzőkályha szénre és gázra. Tiszta uj. 2823 East 118-ik utca. Garfield 6557-R. Cleveland, O. 210 V

ÖNMÜKÖDŐ ZONGORA
700 DOLLÁROS
önmüködő zongorát el kell adni
115 DOLLÁRÉRT
és 12 dollárért, amibe eddig a Storage jött. A zongorához jár 73 tekercs, pad és kabin. Kérdezősködjön Mrs. Santos zongorája után.
3323 Lincoln Ave., Chicago, Ill. Első emelet 206—210

JÓ KARBAN levő ebédlő asztal és egy buffe, jutányos áron eladó 2792. E. 118 Str. Cleveland, O. 208—10

3 SZOBA, konyha butor jutányos áron elutazás miatt sürgősen eladó. Esetleg lakás is átvehető. 2919 East 115-ik utca az emeleten. Közel a Buckeye Roadhoz. Cleveland, O. 203—

ELADÓ ÜZLETEK.

EGY JÓLMENŐ groceryüzlet, mely megfelel butcherüzletnek is, magányosság miatt eladó. Üzlet eladása nem sürgős, jöjjön és győződjön meg róla Cim: 11106 Buckeye Rd. Cleveland, O. 210

CREAMERY és grocery üzlet családi okok miatt eladó. Megnézhető szombat este, vasárnap délig és este, 2494 E. 86 Str. Cleveland O. 210 V V

JÓFORGALMU ice cream confectionery és szivarüzlet a 2647 E. 89 Str., a Buckeye Road közelében. jutányos áron eladó. Esetleg a lakás, butor is megvehető. Cleveland, O. 208 10 12

RESTAURANT társak meg nem egyezése miatt, jutányos áron eladó. 1558 E. 29th Str. Lorain, O. 209 10 V

EGY JÓFORGALMU ice cream, szivar, candy, játék és konyhaedény berendezéssel való üzlet, házzal vagy ház nélkül eladó. Ignác Szender, 2915 Vine Ave. Lorain, O. 209—11

MAGYAR KOVÁCSOK FIGYELMÉBE! Somerset County legforgalmasabb helyén eladó egy kovácsmühely, ahol állandóan van munka. Bővebb felvilágositással szolgál a tulajdonos e cimen: J. P. Box 206. Meyersdale, Pa. 208—10

ELADÓ AUTOMOBILOK.

EGY 1922 Oakland 3 üléses automobil eladó. 4 uj gummi, erős és gyors motor, ujonnan festve. Ára $250. Érdeklődni bármikor, 2913 E. 120 Str. Cleveland, O. 210 V

JÓ KARBAN levő 3½ tonnás Federal truck, olcsón eladó. 3420 Lorain Ave. Cleveland, O. 210 V 11

ELADÓ HÁZAK.

2 CSALÁDOS 7 szobás modern ház eladó. Kevés befektetéssel megvehető. Érdeklődni a tulajdonosnál 11106 Buckeye Rd. Cleveland, O. 210

4 TÉGLAHÁZ, modern és teljesen uj, eladó. Érdeklődni S. Herrynél, 10210 Sophia Ave. közel az E 102-ik utcához. Cleveland, O. 210 V—24

OLCSÓ ÉS JÓ
Buckeye Roadnál, modern 10 szobás, 2 családos $7700, cash $1500.
Egy 5 szobás az E. 83 St.-en $2700, cash $800.
E. 123 St. 4 szobás 2 lottal $5500, cash $1500.
Buckeye Road forgalmas helyén Grocery és Butcher üzlet eladó, vagy házért elcserélendő.
Ezenkivül több ház, lot, üzlet és kisebb-nagyobb farm van ránk bizva eladásra és cserélésre. Jöjjön irodánkba teljes bizalommal.
Szilvássy-Silvester
8707 Buckeye Rd, Cleveland, O. 210 V

MINDEN kényelemmel ellátott két családos ház két fürdővel, combination furnace, palatető, három automobilra való garage, eladó. Tudakozódni lehet a tulajdonosnál: 2029 West 50-ik utca. Cleveland, O. 197 99 204—6 210 15—17

TEKINTSE MEG
Szép 2 családos, 10 szobás, fürdő, villany, pince, padlás, garage, nagy lot, árvaszéki hagyaték tisztázása végett olcsón megvehető. Denison és Lorain között.
2 családos, 10 szobás, fürdő, villany, pince, padlás, furnace, mosoda, közel az Edgewater parkhoz. Cserélünk egy családos házért, kifizetett lotért vagy second mortgageért.
Érdeklődni:
YOUNG & HASPRAY
3131 Lorain Ave. Cleveland, O.

ELADÓ HÁZAK

OLCSÓSÁGOK!
2 családos 8 szobás ház, kövezett utcán, ...$4100
2 családos 10 szobás, kövezett utcán elöl feljárattal, közel a Buckeye Roadhoz, olcsón eladó, esetleg mortgage-ot is beveszünk.
10 szobás 2 családos, elől feljárattal kövezett utcán, közel a 105-höz, ...$8600
3 családos és 1 üzlet helyiség nagy lot, 3 garage $9000
Szép 12 akeros csirkefarm, Gates Millben ....$4200.
130 akeros szép fekvésü farm olcsón eladó, vagy cserél városi ingatlanért.
PÁL IMRE
Hajójegy és Pénzküldő Irodája
9117 Buckeye Rd
Cleveland, O.
GARFIELD 5053
Megbizottak:
MENYHÉRT KÁROLY, FABIÁN JÓZSEF és HUSZÁR ISTVÁN. 209 210

5 SZOBÁS szép ház, városi viz bent, lot 50x300, garage, olcsón eladó, tulajdonos bent lakik, Milford Ave. 3-ik ház jobbra a State Rd.-hoz. Mr. Stang. 210 V

Tiszta Befektetés.
4 családos ház, havi $89.00 rentet hoz, közel van a Lorainhoz. Ára $8500, készpénz $2000
Két egy családos ház, közel a West 75-ik és Lorain-hoz, ára $8400, készpénz $2500.
Egy családos ház, 5 szoba fürdő, padlás, pince, ára $4950, készpénz $450. A Mortgage 6% kamattal törleszthető. Ez a West Side legnagyobb olcsósága.
MOLNÁR BROS.
4235 LORAIN AVENUE
CLEVELAND, O.
Nyitva vasárnap délig. 210

OLCSÓN eladó két ház a West 57-ik utcán a Franklin és Bridge Ave. között. Tulajdonos az óhazába utazik. Teljes lakás butor is kapható olcsón. Tudakozódhat e cimen. 1781 West 57-ik utca. Cleveland, O. 210 V

Eladó 2 családos 8 szobás ház, 2 furnace fedett porch, telek 40x120, fürvágó, 50 láb gumicső, kerti és más szerszám. Ára $7800 cash $2125. Ügynökök kizárva, 11814 Griffing Ave. az emeleten. Cleveland, O. 210 V 11

THE KROGH COMPANY
elad Maple Heights-on egy pompás házat 3500 dolláron alul. Előnyös vétel, kedvező fizetési feltételek.
Tel.: Main 7496. Kérje Cadin urat. 205 V 206—210

URI OTTHON
2 családos 12 szobás minden tekintetben modern ház, jobb negyedben, dupla garageval, családi okokból igen jutányosan megveheti, egy családos házért is cserélhető. Továbbá igen jutányos vétel 8 szobás 2 családos, modern, garage-val. Ára $7200.
8 szobás 1 családos, a Rice Ave. közelében, ára $6500.
Veres Realty Co.
11502 Buckeye Rd, Cleveland, O. 210

VEGYEN a tulajdonostól egy családos, 8 szoba, fürdő, villany, melegviz fütés, alkalmas nagy családnak, vagy burdosháznak, olcsón eladó, ára $5500, $1000 készpénz kell. Érdeklődni 7900 Halle Ave. Cleveland, O. 208—10

Szerezze be otthonát, még mielőtt beáll a tél
$500 lefizetéssel vehet egy kedves otthont a West 52-ik utcában, gyönyörü lot-on, 6 szoba, fürdő, villany. Ára $5000
2 házat egy lot-on garage-al, az első házban 7 szoba, a hátsóban 5 szoba, a West 49-ik utcában, közel a Dennison Ave.-hoz. Ára $5500
$800 lefizetéssel vehet egy 2 családos házat, a Lorain és a Bridge között a W. 58-ik utcában, jelenleg $56 rentet hoz. Elől 4 szoba, fürdő, hátul 6 szoba, fürdő, villany. Ára $5000
$1000 lefizetéssel vehet, két 2-családos házat, a W. 56-ik utcában, szép telken, fürdők és villany világitással ellátva. Szép bevétel havonta, elsőrangu vétel. Ára $10,500
Egy két-családos ház a W. 30-ik utcában, közel a Lorain Ave.-hoz, villany és fürdő. — Ára $5000
Mindeme házak vételárába elfogadunk kifizetett lot-okat avagy jó második Mortgageokat is.
Ne habozzék bejönni irodánkba; készséggel adunk bárminemü felvilágositást.
Alex Fodor Realty Company
3420 Lorain Ave., Cleveland, O.
Lincoln 3424

ELADÓ HÁZAK.

Törvényszéki rendeletre felhatalmaztak bennünket, hogy
Négy gyönyörü COTTAGE-ot,
értékének FELE ÁRÁN ELADJUNK.
Négy szobás cottage-ok, tüzhely, porch. Lot 50x250. Gates Mills-től hat mértföldnyire, keletre. Ára $1100 lefizetésre, készpénzfizetés mellett engedmény.
The Krogh Company
1518 Guardian Bldg. Cleveland, O.
Main 7496 Kérje Barr urat. 205 V 206—210

Könnyü Házvétel
Telket, Mortgagot is elfogadunk mint részletfizetés, egy 4 családos és két uj 2-családos ház vételénél, az E. 116 és E. 123 St. közelében.
Legjobb feltételek.
8631 Buckeye Road, Cleveland, O. 210

2 CSALÁDOS alkalmi vétel a Continental Aven 11805—7 szám alatt. Kövezett utca, modern 5 szoba és fürdő minden lakásban. Ára $10,000, megkapható $2000 lefizetéssel. Ügynökök kizárva. Keresse fel a tulajdonost e cimen: 2700 Walton Ave. Telefon Lakewood 6304, este pedig Lincoln 149 W. Cleveland, O. 208—10

ELUTAZÁS végett eladó modern egy családos ház, 6 szoba és fürdő, egyuttal 8 tonna szén is átvehető. Ára $7700, cash $1600 ügynökök kizárva. 11432 Lardet Ave. S. E. Cleveland, O. 208—10

IGAZI BEFEKTETÉS. Két 2 családos ház egy loton a Bridge és Fultonhoz közel 157 dollár havi jövedelemmel 15,000 dollárért eladó. Jó lotot és valamennyi készpénzt is elfogadunk lefizetésül. 10244 Lorain Ave. Cleveland, O. Telefon Hemlock 3443. 208—10

$800 LEFIZETÉSSEL Westparkban vehet egy négy szobás jó házat, ujonnan festve és papirozva dupla loton, hol tenyészthet zöldségféléket, nevelhet csirkéket, lot nagysága 80x130. Ára $4500. Érdeklődjön részletekért 2609 Lorain Ave. Cleveland, O. 183—

BUCKEYE RD. legforgalmasabb helyén üzlet és lakóház $20,000 értékü ma $15,000-ért megveheti, cash 5000. Behoz $190 havonta. 2820 East 117 Str. Cleveland, O. 210 V

2 UJ EGY CSALÁDOS modern ház, 3319 W. 127-en, ára $6800 tölgyfa finish, a másik 3487 W. 94-en. Ára $7000. $1500 készpénz kell a vételhez, tulajdonos 3487 W. 94th Str. Cleveland, O. 208—10

Alkalmi Vételek.
2 családos jó ház (9 room) melléképületekkel, majdnem 1 aker területtel, baromfi állománynyal, ára $4500, esetleg cserél clevelandi házért vagy üzletért.
4 családos modern ház, közel a 79-ik utcához, cserél házzal az 116 és a 130-ik utcák között.
27 aker farm, 35 mértföld Clevelandtól, 22 aker erdő, 5 aker szántó, házzal, melléképületekkel. Ára $1800. Kell ezer dollár kszpénz.
2 családos (12 rooms) ház, köveztt utcán, ára $4700, készpénz $700.
2 családos modern 12 szobás ház, ára $8400.
Ezenkivül van nagy választékban lejegyzett ingatlanaink, érdeklődők forduljanak felvilágositásért a következő cimre:
GLOBE REALTY CO.
8926 Buckeye Rd, Cleveland, O.

ELADÓ TELKEK.

Parkhill Ave. Telkek
Két telek nagysága 40x127, az E. 116 és E. 123 között. Egy-egy telek ára $1350. Cim:
11821 CROMWELL AVE. CLEVELAND, O.

LOT ÜZLETNEK $6000 értékü, ma meg veheti $3500. 45x160. 2820 East 117 Str. Cleveland, O. 210

ELADÓ FARMOK.

$7000 100 aker Farm
köves uton, közel városhoz, jó épületekkel, jószágállomány gazdasági felszerelés és az évi terméssel eladó.
Ezenkivül sok kisebb-nagyobb farm van nálunk feljegyezve ugy készpénzért való eladásra, mint clevelandi házakért való elcserélésre.
Veres Realty Co.
11502 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O. 210 V

147 acres felszerelt farm, finom nehéz föld, jó részt befencelve, iskola szomszédjában, forrás, patak s két kuttal, két pajta, 7 szobás nagy ház, alatta pince, 13 acres zab vetés, k. b. 35 tonna széna, 13 szarvasmarha, lovak, mindenféle szerszámok. Tulajdonosnak két farmja van. Ára $4450, $2000 lefizetéssel. Mihályi Zoltán közjegyző, Glenfield, N. Y. 210 12

100 AKER Clevelandtól keletre, kövezett uton, 38 mértföldre, jó épületekkel, forrásvizzel, mely be van vezetve a házba, bank barnnal eladó vagy elcserélhető. További felvilágositást ad a tulajdonos. 1318 West 80-ik utca. Telefon Hemlock 4287-J. Cleveland, O. 207—10

ÜZLETI ALKALOM.

Ha szüksége van pénzre,
jöjjön hozzám, én adok kölcsön házakra első és második betáblázásra (Mortgage). Gyors elintézés.
E. FRIED
696 ULMER BUILDING, Cherry 1308 koz—V

HÁZ ÉPITÉS
Mielőtt házat épittet, tanácsos gyakorlott és szakértő vállalkozóknál érdeklődni a feltételekről.
Mi adjuk önnek a legjobb tervet, legjobb anyagot és munkát, valamint a legjobb feltételeket és a legjobb kölcsönt, ha pénzre van szüksége.
Biztositjuk minden egyéb teher nélkül és teljesen felépitve átadni.
Császár és James
Épitő vállalkozók
11623 Buckeye Road, Cleveland z áll

ÜZLETI ALKALOM.

HÁZ ÉS TELKEK
eladása vagy vétele gyorsan és szakszerüen elintéződik a legrégibb és legmegbizhatóbb Real Estate irodája által.
Králik János és Fia
Közjegyzők Tüzbiztositás
11913 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.
Garfield 1969 z áll

OKTATÁS.

2 HÉT ALATT ELKÉSZITJÜK. Levélileg saját otthonában, irásbeli garancia mellett, amerikai polgárpapir kiváltásához. Küldje be nevét és cimét 10 centtel érdekes felvilágositásért. THE UNIVERSAL INSTITUTE (31A) 123 East 86 Str. New York City. kcs

200 MILLIÓ EMBER
beszél angolul. Mi önt is könnyen megtanitjuk, ha van nap. 15 perc szabadideje. Kérjen érdekes felvilágositást. UNIVERSAL INSTITUTE (31) 123 East 86 Str. New York. áll

SZABADALOM.

ÁLLAMI SZABADALMAT szerzünk jó eszméire. Küldje találmánya rajzát, vagy egyszerü mintáját. INGYENES felvilágositásért. Manufacturers Patent Co., Inc. 70 Wall St., New York kpz

PATENTOK
Irjon még ma magyarul a mi ingyenes szabadalmi könyvünkért és rajzivért. Küldje be találmányának mintáját vagy rajzát és leirását, hogy megvizsgáljuk és tanácsot adjunk, mielőtt találmányát elárulná. Legjobb referenciák. Gyors és gondos figyelem Registered Patent Attorneys.
Bryant & Lowry,
310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.
Successors to A. M. WILSON, Inc. áll.

JOGI TANÁCS.

Kováchy M. Andor
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
637 Society for Savings Building CLEVELAND, O.
Telefon: Main 5833. — Central 1502-K.
Esteli iroda: 9107 Buckeye Rd.

Iroda alapittatott 1904-ben
PAPP MIKLÓS
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
1983 West 25th St., Cleveland, O.
Telefonok: Lincoln 5272 és 5279

SAMUEL SILBERGER
Magyar Ügyvéd és Jogtanácsos
WEST 25th St. és LORAIN AVE. SARKÁN
2-ik em. a Marshall Patika fölött.
CLEVELAND, O.
Telefon: Lincoln 172.

JOGI TANÁCS.

D. B. STONE Magyarul beszélő angol ügyvéd uj cime: 822 Leader-News Bldg. Superior and East 6th Str. Iroda-telefon: Main 7060. Lakás: Garfield 973-M.

H. E. VARGA
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
541 Society for Savings Bank Bldg.
Cleveland, Ohio
Cherry 2492

CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD
Gottlieb Lajos Hites Ügyvéd és Jogtanácsos
Elvállal mindennemü kül-, váltó és büntető ügyekben. — órák naponta este 8-ig. — Szerdán délután 6-ig. Vasárnap délelőtt 10—12-ig. 1573 N. Halsted Street, az emeleten. Telefon: Diversey 3134.

BESSENYEY GUSZTÁV
ügyvéd és jogtanácsos
710 Guardian Bldg. Cleveland, O.
Telefon: Main 3215 P

W. H. SCHWARTZ Első magyar ügyvéd és hites közjegyző
Ohio államban, 512 Society for Savings épületében, Cleveland, O.
Telefon: Cuyahoga, Central 3350-R. Bell: Main 5720.
Vasárnap délelőtt csak 10—11 óráig az irodában.
Lakás: 10321 ASHBURY AVENUE
Bell telefon: Cedar 294.

Jos. N. Ackerman
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
608—10—12—16 ENGINEERS BLDG. CLEVELAND, O.
Szombat délután és vasárnap csak előzetes megbeszélésre található.
Phone: Cherry: 351, Cherry 352 vagy Cherry 353.
Lakás Fairmont 1737. kcs

Volf megyei helyettes ügyész:
Ifj. Boldizsár Ferenc
ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS
Főiroda: 322 Euclid Ave., 11-ik emelet Garfield Bank Bldg.
Bell Tel.: Main 40.
Fiókiroda: 2781 E. 79th Str. — Nyitva este 8-ig. kcs

CSIZMADIA JÁNOS
AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD.
Irodai órák: D. e. 9-től délután 5-ig Este 7-től 9-ig.
13—14 Woodland Bank Building Buckeye Rd. és E. 90-ik utca sarok
Lakás: 2919 E. 130th Str.
Iroda-telefon: Cedar 794. Pr. 2409-R
Lakás-telefon: Garf. 4814-M.

VEGYES.

Figyelmes, pontos és jutányos kiszolgálás
Iroda Telefon: Harbor 201
Betegszállitó kocsik
Nelson J. Geary
TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ ÉS BALZSAMOZÓ
Automobilok lakodalmakra és keresztelőkre.
82 BRIDGE STREET ASHTABULA, OHIO z

VEGYES.

BALOGH BÉLA
ELSŐRENDÜ BÁDOGOS
elvállal furnace, csatornázás, tető és minden e szakmába vágó munkát jutányos ár mellett. Furnaceok raktáron megtekinthetők.
2240 Fulton Road, Cleveland, O.
Melrose 661-R z

CIMBALOM,
harmonika, hegedü, tambura s minden egyéb hangszer kapható és javitásokat elvállal.
JOHN KOLESZÁR
515 East 6 Str. New York City. cs

KÉZI MUNKÁK
Importált D. M. C. Pamutok, Delia és Berliner kendők. Kész árak. Járdes áruk nagy raktára.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.
Chas. K. Gross Co.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, O. kcpe

Telefonáljon a város bármely részéből
Frank G. Nunn
TEMETÉS-RENDEZŐHÖZ.
3924 LORAIN AVENUE.
a Turn Hallal szemközt.
Union Ambu'ance. — Invalid kocsik.
Bell Lincoln 1711 — Cuy. Atlantic 162

VEGYES.

ÉPÜLETANYAG
1 inches sheeting, továbbá 2x4, 2x12 nagyság között, 8x24 láb hosszuságig. Gyors szállitás. Superior 2902. United Wrecking & Salvage Co., 2230 Broadway. Cleveland, O. 207—10 V 11 12

MALKIN BROS.
jó minőségü butorai ahol önnek hiteleznek
2827 Lorain Avenue z

ÉLETMENTŐ
Ezen kiválóan érdekes és tanulságos könyv mindkét nem által, akár fiatal, akár öreg, figyelemmel olvasandó. Nagy fontossággal bir ugy házasulandók, mint azokra, kik boldogtalan házaságban élnek. Részletesen foglalkozik minden férfi és női idegességgel, vér, bőr és krónikus bajokkal, leirja az emlékező gyengeség okait: egyáltalán előforduló minden előforduló betegséget s annak mikénti gyógyitását. Az Nehéz (Epilepsia) betegségnek, valamint gyógyitásának több lap van szentelve. Ára bélyegekben 15 cent, ajánlva 25 cent. Kiadva a
Német Gyógyintézet
által
604 Union Ave. New York.
A kuruzslás meggátlása céljából. Bejegyezve 1860-ban, összhangban a kongresszusi törvényekkel. áll

OLCSÓSÁGOK
FORD
GÉPKOCSIKBÓL
30 napi jótállás

Roadsterek	$25—$300
Touring kocsik	$35—$300
Coupek	$150—$400
Sedanok	$150—$400
Teherautók	$50—$350

KIS LEFIZETÉS, HOSSZU IDŐ ALATT TÖRLESZTHET.
The Elf Motor Co.
7000 EUCLID AVE. RANDOLPH 7284
Nyitva minden este és vasárnap. 210 V 211

— 382 —

E végtelen, vakitó, égő láthatár kiégeti az Iskolamester szemeit; de ő helyéhez bilincselve, nem birja attól elvonni tekintetét.

Ekkor a tüzes láva alapon, amelynek visszatükrözése felemészti, egyenként látja jönni, menni áldozatait... mint fekete és óriási kisérteteket...

A lélekmardosás varázslámpája!... a lélekmardosás!... — kiált hahotázva és szárnyait csapkodva a bagoly.

Iszonyu fájdalmai dacára, amelyek a szünet nélküli szemléléséből erednek, az Iskolamester tekintetét folytonosan a lángoló lepedőn mozgó kisértetekre függeszti.

Egyszerre borzasztó érzés szállja meg. Érzi, hogy szemfénye, amely álma kezdetén szemgödreiben a vér helyét pótolta, melegedik, égni kezd, olvad, füsttől, végre üregeiben mészszé válik, mint két tüzes vas olvasztótégelyben.

A szemefénye lassankint hamuvá változik... visszaesik első vakság sötétségébe.

De ime türhetetlen fájdalmai egyszerre lecsillapulnak.

Felette kellemes, friss és füszeres lehelletet érez égő szemgödrein lebegni... Az Iskolamester maga körül könnyü dongást hall, mint amikor a szellő a lombok közt játszik, mint amikor a patak vize kavicsos és mohos medrében csörgedezik...

Ezer meg ezer madár csicsereg sajátszerü, zengzetes dalokat és amikor elhallgatnak, angyali tisztaságu gyermekhangok énekelnek ismeretlen, majdnem mennyei szavakat, a melyeket az Iskolamester ég felé hall repülni... Kimondhatatlan bágyadtság és erkölcsi jóérzés szállja meg az Iskolamester egész valóját.

A sziv felolvad, a lélek sugárzik; édesen lebeg az étheri körben; ugy tetszik neki, mintha végtelen távolságra emelkedne felfelé.

— — — — — — — — — — — —

Miután néhány percig élvezte ezt a kimondha-

— 383 —

tatlan gyönyört, szokott gondolatainak sötét méllyébe visszaesik.

Álma mindig tart, de ő már a szájkosarazott rabló, aki káromkodik és tehetetlen dühének kitörései közt vergődik.

Ünnepélyes, megható hang szólal meg. Rodolphe beszél hozzá.

Az Iskolamester remeg. Érzi ugyan, hogy álmodik, de Rodolphe rémületet gerjeszt benne... Minden áron a legnagyobb erőlködéssel igyekszik a látványtól menekülni.

A hang beszél... ő hallgatja...

Rodolphe hangja nem haragos, inkább sajnálkozó és szomoru.

— Szegény nyomorult — szól az Iskolamesterhez — a megbánás órája még nem ütött a számodra... Csak Isten tudja mikor fog ütni az... Bűneidnek büntetése még nincs kimeritve... Szenvedtél, de nem bünhödtél. A sors folytatja nagy itéletének végrehajtását... Bűntársaid lettek a kinzóid. Egy asszony, egy gyermek megfékeznek, gyötörnek...

— Te erőddel bünösen visszaéltél, megbénitottam tehát erődet... A legerősebbek, a legkegyetlenebbek reszkettek előtted és most te a leggyengébbek előtt reszketsz.

Elhagytad a csendes magányt, ahol a megbánásnak és bünhődésnek élhettél volna...

A magánytól, a csendtől megijedtél.

Uj gonosztettek által akartad magadat elkábitani.

Csak az imént iszonyu és vérengző őrjöngésedben feleségedet, elhagyott asszonyodat akartad meggyilkolni. Ott van, veled egy fedél alatt. Védelem nélkül alszik. Van késed; a szoba közel; nincs akadály... Semmi sem mentheti őt meg dühöd elől... csak tehetetlenséged.

Az iménti álom nagy tanulságodra szolgálhatna... Igen, megmenthetne... az álom titokteljes képeinek mély értelme van...

A vértó, amelyben áldozataid megjelentek...

NO. 211. SZA...

NE CS... A CSE...

NEW YORK. ... New York Nurs... Hospital orvos... egészségügyi ... tották fel az ... kek apái számá...
1. Sohase cs... csemőt a száján...
2. Egyáltalá... a gyermeket él... hetében.
3. Ne csók... a száján.
4. Ne menj ... a gyermeked ... végy fel tiszta ... a kimenő, ünn... akkor azt olts... kor közeledsz ...
5. Fürödjél ... mosd meg a ke... mielőtt megfo... ked.
6. Segitsd ... házat s miala... mekágyban fek... jál a lakás me... téséről és tiszt...
7. Ne engedd... vül bárki más ... leséged, vagy a ...

A LEGIÓ... KONV...

Az American L... ciója St. P...

St. PAUL, Mi... Szeptember tizen... meg az Americ... konvenciója St. ... Ebből az alk... külön vonat s... automobil fogja... sába hozni a ... vevőit. Vagy s... vőre lehet szám... Tekintettel a... eddig is ezekr... száma, akik ... gondoskodtak, ... feltevés, hogy ... ción többen fog... mint az America... bármelyik konv... Egy Pullman ... lőben, ami al... hogy sokan a ... zül a konvenció... Pullman kocsiba... s a vasuttársas... letben azon van... számu Pullman... a problémának... lehetővé tegye. Vagy ötvenez... sátortábort fogna... a hotelekben ne... dő hely a vend... ra.
Az American ... konvenciójának ... az a két lényeges... megállapodjék ... az eddigi elnök... hogy a jövő ... programban áll... A konvenci... programja tö... lesz, hogy a m... moly feladatán... gyen, ugyanak... konvenció ren... vidám és szórak... pontokról is gon... Az ötvenny... tagjainak szoka... zását ugyancsak... rendezik. Az American ... cióját a St. P... ban tartják, ah... fér él.

42 NAPIG ... MAJD K...

Succi, a vila... müvész világ... kés...

PÁRIS, szep... Succi, a világh... vész kijelentett... kordot fog töri... Negyvenkét na... anélkül, hogy ... venne magáho...
A nagyszerü ... ciaországi Lill... rehajtani.
Succi egy ... bevonulni. A ... város központ... házban fogják ... hogy a közön... nap bármelyik ... ja.
Succin csak ... Az üvegketrec... is helyeznek el... Succinak ez ... erőfeszitése.
A leghosszab... dig koplalt, ...